NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque nationale
JUL 3 1980

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 26 (1584) 1980 NELJAPÄEVAL, 26. JUUNIL — THURSDAY, JUNE 26 XXXI aastakäik

OLE VALVEL EESTI RAHVAS

Võidupüha! Meie teame Võidupüha ajaloolist tagapõhja. See iseloomustab eesti rahva pika võitluse võidukat tulemust, millega eesti rahvas saavutas iseseisvuse ja poliitilise vabaduse.

Pikem osa sellest võitlusest — aastasadandeid — kulus vaid füüsilise eksistentsi pikendamisele. Sissetunginud vaenlaste eest varjamisele. Leivapalukese soetamisele. Oma noorte kasvatamisele. Siis primitiivsete majanduslike võimaluste loomisele. Ning lõpuks eelmise sajandi teisel poolel üksikuile hariduse saamisele, ideoloogia kujunemisele ja üksikute suurkujude kasvamisele.

Võidupüha tekkis ja ametlikult legaliseeriti küll riigivõimu poolt ja alles pärast võidukat Vabadussõda, siis ometi kestis rahva võitlus olemasolu eest paljuid aastasadasid varem. Ikka samm-sammult, tegu teolt, arusaamine arusaamiselt. Kuni kasvas kindel tahe ja tekkis julgus eesti rahva võitlusele võidukas lõpp teha.

See oli pikk protsess, sest üksi kangelane üksikult ei lähe edukalt võitlusse ja ei võida. Võidu tõi rahva tahte kujunemine ja alles see võimaldas relva järgi haarama, et rahva kauaseid unistusi kaitsta ja Iseseisvus teostada. Nii tekkis meil tegelik võitlus, sõjakangelased ja lõpuks võit ning Võidupüha.

Teise maailmasõja saatuslikud aastad tegid meie võitluse nagu asjatuks, meie võidu olematuks, meie Võidupüha nagu tühiseks. Kuid ometi ei ole see päriselt nii. Moskva satrapid valitsevad küll meie kodumaad ja jagavad rahvale keelde ja käske. Ükskõik mida nad ka teevad, teevad nad sedä teadmises, et nad ei kuulu sinna, nad tarvitavad rahva kallal vägivalda ja ekspluateerivad maad ja rahvast ilma õiguseta sellele. Nad vägistavad eesti rahva õigusi ja teenivad võõrast võimu ja kahjustavad eesti rahvast.

Neil seal ja meil siin vabas maailmas on see teadmine ja just see teadmine on meie vabadusvõitluse ning võidu tulemus. Seda teadmist poleks, kui vahepeal poleks eksisteerinud Iseseisev Eesti. Juba ainuüksi see on väärt, et pühitseda Võidupüha. Võidupüha meenutab meile ikka ja uuesti, et eesti rahvas oli poliitiliselt iseseisev, tal oli riik, kes jõudis end administreerida ja majandada ja et meie iseseisvuse periood oli eesti rahva õnnelikumaid aegu.

Kuid iseseisvus tähendas meile palju rohkem. Kui ikka võitleme selle eest, meie inimesed omal moel kodumaal ja meie siin vabaduses, siis ei ole see võitluse algus, vaid võitluse jatk. Meie ei võitle leivapalukese ja majandusliku heaolu, vaid üheainsa ja võimsa vabaduse mõiste eest. Meie nõudmised on hästi tuntavad ja tunnustatud välismaailma silmis ja meie ei ole enam üksi.

Kuid vaatamata sellele toimub meie võitlus ikka samm-sammult, küsimuselt küsimusele, sest meie ei saa võidelda relvaga, et ühekorraga oma maa vaenlastest vabastada. Nii on üheks selliseks etappiks meie tunnustuse küsimus riikide poolt, kes ilma meie kaasabita võiksid oma moraalsed kohustused unustada. Inimõiguste olemasolu või puudumine on teiseks küsimuseks, millisel alal peame valvel olema. Moskva Olümpiaadi küsimuses ja eriti Tallinna regatti küsimuses oleme tõstnud oma proteste juba aastaid varem enne, kui läänes hakati mõistma Olümpiaadi poliitilist eesmärki, kuigi teistel põhjustel. Meie kokkupuuted läänemaade poliitikutega on üks tähtis samm meie võitluse ahelas.

Kas ei ole need võitlusaktsioonid hoopis teistsugusel skaalal, kui oli meie rahvusvõitlus enne Vabadussõda? See on jatk eelmisele, tarvilik, paratamata ja lakkamatu. Seepärast ongi Võidupüha pühitsemine tarvilik ja õigustatud, et meie võitluse püüdlusi uuesti kinnitada. Sel päeval ütleme üksteisele: Ole valvel eesti rahvas, sest võitlus kestab üha edasi. Võitleme oma õiguste eest ja seepärast peame ka võitma!

V.

IDA JA LÄÄS VAHETAVAD SPIOONE

Tänapäeva välispoliitika juurde näib kuuluvat vangistatud spioonide väljavahetamine suurriikide vahel. Neid ei likvideerita enam nii nagu varem. Spioonide väljavahetamist teostatakse humanitaarsetel alustel. Spiooni staatus läheneb sõjavangi staatusele ja teeb selle elukutse auväärseks. Spioonid ei riskeeri enam oma eluga.

Viimasel ajal on olnud ajakirjanduses juttu mitmest spioonide väljavahetusest Ida ja Lääne vahel. N. Liit on saanud tagasi mitmeid silmapaistvaid spioone ja USA peamiselt vene dissidente, kellest seal nii-kuinii lahti on tahetud saada.

Viimane ja seni avalikkusele mitte tuntud vahetus algas Lähis-Idas 18. mail. Sel päeval pandi Tel Avivi lennuväljal ühele Küprose lennukile Iisraeli politsei erilisevalve all N. Liidu spioon Panoviotis Paschalis, N. Liidu tähtsamaid spioone Lähis-Idas. Ta paljastati 1978. a. ja mõisteti vangi 5-eks aastaks.

Paschalis oli kontakti pidajaks mitme N. Liidu ja Ida-Saksamaa spiooniringi vahel. Ta aitas ette valmistada palestiinlaste rünnakut Iisraeli ranna vastu Haifa ja Tel Avivi vahel ja kogus salajasi andmeid Iisraeli kaitsejõudude kohta. See väärinuks palju raskemat karistust kui 5 aastat ja nüüd ta salapäraselt vabastati pärast 2-e aastast vangistust.

Kuna Iisraeli spioone ei ole paljastatud N. Liidus ega mõnes teises kommunistlikus riigis, siis arvatakse, et siin on tegemist mõne salajase kokkuleppega Ida ja Lääne vahel, vahetatakse välja mõni spioon, dissident või on saavutatud kokkulepe juutide vabamaks väljalaskmiseks N. Liidust. Viimaste andmete kohaselt on juba saabunud hulgaliselt N. Liidu juute Austria läbikäigu-laagritesse. Neid Ida-Euroopa põgenikke on lubanud ka Kanada valitsus senisest suuremalt arvul vastu võtta.

A. N.

USA-s varastati maailmalaagri telgid

NEW YORK (M. E.) — Nädalpäevad enne USA eesti skautlike noorte esindusüksuse lendu Rootsi „Vikerkaare" maailmalaagrisse murti lahti Lakewoodi laagri varaaida rauduks ja varastati laost 6 suurt telki ning mitmesuguseid muid esemeid. Telgid olid eraldi valmis pakitud lennutranspordiks 27. juunil Rootsi.

Sissemurd avastati järgmise päeva hommikul. Politsei leidis enamiku varastatud esemeid mahajäetuna läheduses asuvast metsast ja tabas ühe kahtlusaluse isiku.

Trudeau ei poolda Kanada õlihinna sidumist maailmaturuga

VENEETSIA — Kaks päeva kestnud seitsme riigijuhi majanduskonverentsi lõpul peaminister Pierre Trudeau ütles, et Kanada ja teised tööstusmaad ei peaks olema seotud maailma õlihindadega. Mööduvad aastal Toklos toimunud konverentsil Joe Clark pooldas õlihinna tõstmist maailmaturu hindade tasemele.

Konverents Veneetsias soovitas vähendada õli tarbitamist ja energiaallikatena kasutada enam kivisüt ja aatomjõujaamu.

Teade okupatsioonivägede tagasitõmbamisest venelaste trikk

VENEETSIA — Majanduskonverentsile kogunenud seitsme riigi juhid ei uskunud venelaste teadet okupatsioonivägede vähendamisest Afganistanis ja üksmeelselt nõudsid täielikku tagasitõmbumist ja iseseisvuse taastamist Afganistanile.

Nädala algul lõppenud nõupidamisest võtsid osa USA president Jimmy Carter, Kanada peaminister Pierre Trudeau, Prantsuse president Valery Ciscard d'Estaing, Lääne-Saksa kantsler Helmut Schmidt, Inglise peaminister Margaret Thatcher, Itaalia peaminister Francesco Cossiga ja Jaapani välisminister Saburo Okita.

Afganistani vabadusvõitlejad kinnitavad, et teade okupatsioonivägede osalisest tagasitõmbamisest on venelaste trikk.

India peaministri poeg sai surma lennuõnnetusel

NEW DELHI — Peaminister Indira Gandhi poeg Sanjay kukkus alla lennukiga ja sai surma. 33-aastane Gandhi ja lennuinstruktor tegid vigurlende ühe propelleriga lennukiga.

Sanjay Gandhi arvele pannakse tema ema viimane valimisvõit ja teda peeti mõnel pool järgmiseks India peaministriks.

Tema vastu oli mitmeid süüdistusi majanduslike mahhinatsioonide pärast.

„Meie Elu" toimetus ja talitus on suletud esmaspäeval, 30. juunil Dominion Day puhul.

„Tallinn Festivalil" esinejaid Eesti Majas. Üleval vasakul: Öed Lindaud — Rosemarie, Ellen ja Reet. Vasakul keskel: „Jaaniku" — Leena Tiismann, Tiina Norheim, Kaarin Maimets ja Ilo Maimets. Paremal: Kalev-Estienne Kanada meister Jana Lazor esinemas. „Positiivsed mehed" — Alar Kivilo, Mark Teose, Erik Teose ja Hillar Tork. (Lähemalt lhk. 6) Foto — O. Haamer

1000 KANADAST SUURPIDUSTUSTELE STOKHOLMI

Sel neljapäeval algab Torontost esimene ühislend Rootsi III Ülemaailmsetele Eesti Päevadele kuhu Kanadast koguneb üle tuhande osavõtja. See lennuk viib Rootsi ka suurpidustuste eel toimuvast „Vikerkaare" maailmalaagrist osa võtvad skaudid ja gaidid.

Sihtasutise Eesti Päevad Kanadas poolt koos teiste organisatsioonidega korraldatud „Põhjakotka '80" ühislennu esimene üürilennuk startdib kava kohaselt 26. juuni õhtul kl. 19.30 (Air Canada flight nr. 072) 227-e reisijaga. Neist on skaute ja gaide 71.

Teine „Põhjakotka" lend väljub Torontost nädal hiljem, neljapäeval, 3. juulil sama arvu reisijatega samal kellaajal ja kannab sama lennunumbrit. Tagasilennud algavad Stockholmi Arlanda lennuväljalt 18. ja 25. juulil ja saabumine Torontosse samadel päevadel ja samadel kellaaegadel — kl. 17.05.

1000 LENDAB

Kokku viivad „Põhjakotka" lennud Rootsi 454 reisijat. Neist registreerimislehtede järgi 78 gaidi ja skauti, 39 lauljat, 34 rahvatantsijat ja 13 võimlejat.

Reisibüroo „H. Kiwi Travel" kaudu läks grupilennuna teele Kopenhaageni juba 17. juunil 35 isikut, kes teevad enne Rootsi siirdumist ringreise mujal. Kolmapäeval, 2. juulil asub Sterling AirWays lennukiga (lend nr. 951) grupireisina kl. 22.00 matka Stokholmi 160 kaasmaalast kes saabuvad sinna kl. 12.00 Hans Kivi andmetel on piletid võtnud mitmetele teistele lennuliinidele veel 60 eestlast ja Aino Kaingi kaudu teadaolevalt umbes 100. Vancouverist lendab reisigrupiña umbes 50 ja Montrealist 30.

Peale organiseeritud gruppide on reisijaid, kelle kohta pole andmeid, nii et Kanadast suurüritusele reisijate arv võib ületada tuhande.

Kui arvestada odavamaks lennuhinnaks umbes 600.—, tõusevad Kanada eestlaste reisikulud kokku juba selles osas üle 600.000 dollari.

PÄASMED LÄBIMÜÜDUD

Sihtasutus Eesti Päevad Kanadas bülletääni „Kanada Reporter" andmetel oli juunikuu alguseks müüdud ESTO '80 üritustele pääsmeid 140.000 Rootsi krooni eest. Populaarsemaks oli laulupidu, kuhu müüdi 390 pääset, siis rahvapidu (380 pääset) ja Festival Gala (334 pääset). Teatrietendustele müüdi 252 pääset, Põhja-Ameerika noorte taiduritè esinemisele 226 pääset ja ballile 161 pääset. Sõduriõhtu pääsmeid saadeti Kanadasse müügile ainult 50 ja need on müüdud, samuti noorte diskoteek. Pääsmete müük kestis juunis ja Kanada osas on need peagu läbimüüdud.

Rootsis on pääsmed läbi müüdud ja sinna oodati ülejääke Kanadast, USA-s peetakse jahti pääsmetele, mis saadaval nüüd „musta turu" hindadega.

Esto '80 avatseremoonia ja avajumalateenistus peetakse pühapäeval, 6. juulil. Pidustused lõpevad pühapäeval, 13. juulil.

Nädalakroonika

TOIDUAINETE HINNATÕUS PEATUS

Toiduainete hinnatõus 1980 aastal on tunduvalt vähem, kui oli seda eelmistel aastatel teatab Kanada toiduainete töösturite ühing. Möödunud aastast on see madalam mitme protsendi võrra.

N. Liidu valitsuse ametlik teadetebüroo Tass teatab, et Afganistanist tuuakse ära osa vene sõjaväge, kuna nende sealolemine ei ole enam vajalik. Teates ei mainita arvu ja samuti ka seda kas need asendatakse uute üksustega.

Afganistanis algas järjekordne äride streik, mis on juba mitmes vene okupatsioonivägede sissetulekust alates. Pealinnas Kabulis on ärid suletud ja üliõpilased korraldavad protesti miitinguid.

Vene võimud vabastasid vanglast omaaegse dissidendi kreeka katoliku preestri D. Dutko, peale selle kui ta oli televisioonis ennast N. Liidu vastases tegevuses süüdi tunnistanud. Tema abikaasa üteluse järgi ei ole aga juurdlus D. Dutko vastu veel täielikult lõpetatud. Televisioonis luges ta ette valmiskirjutatud teksti, süüdistades üht Inglise ajalehe kirjasaatjat Moskvas, Inglise parlamendi liiget ja Kreeka katoliku piiskoppi Belgiast.

Piinlik vahejuhtum leidis aset Moskvas, kuna N. Liidu lennuliin „Aeroflot" kaotas Aafrika riigi Chad diplomaadi puusärgi mis saadeti tagasi kodumaale matmiseks. Kirstu

(Järg. lhk. 3)

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly.
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 — Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773.

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951.

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h. -5 p.l., esmasp ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l. Tellimishinnad: Kanadas — 1 a. $27.00, 6 k. $14.50, 3 k. $9.00. USA-sse — 1 a. $29.00 6 k. $15.50, 3 k. 9.50. Ülemeremaadesse: 1 a. $33.00, 6 k. $17.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri- ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25 Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.40.

Üksiknumber —.50¢.

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $4.00, tekstis $3.75, kuulutuste küljel $3.50.

LÄKITUS VÕIDUPÜHAKS JA JAANIPÄEVAKS

Alljärgneva kõne pidas Malle Pähn-Ketel möödunud aastal Chicagos Võidupüha-Jaanipäeva tähistamisel kaks kuud enne oma surma.

See rahvuslikult hingestatud kõne osutus nagu tema viimseks palveks ja vaimseks testamendiks eesti rahvale. Tema südamesooviks oli, et meie rahva vanemad ei unustaks õpetamast oma lastele meie kaunikõlalist emakeelt, mis on otsekui elutuleks meie rahva püsimajäämiseks siin võõrsil.

Meie iseseisev ja vaba eesti rahvas lõi endale omas riigis uue püha ja asetas selle kõige kaunimasse aega, mis üldse mõeldav — just enne seda ainsat ööd aastas, mil sõnajala õis õitseb. Ta andis sellele pühale ilusa nime: Võidupüha. Nii oli Eestis suvel kaksikpüha: Võidupüha ja Jaanipäev. Jaanitulest sai Võidutuli. Võidupüha koondas enesesse võitu kõigi oma ajalooliste vaenlaste üle, eriti rõhutades Landesveeri löömist Vabadussõja ajal 1919. a.

Need, kes on ise läbi elanud Võidupüha pühitsemise vabas Eestis, kes on näinud riigi presidendi poolt Kadriorust läkitatud võidutuld saabumas oma kodukohta, või kes ise on sel päeval marssinud Kaitseliidu, Naiskodukaitse, Noorkotkaste, Kodutütarde või muude organisatsioonide koondatud ridades, need teavad, mis see kõik tähendas sel ajal, ning mis see neile ka veel praegu tähendab. See sidus eestlast oma rahvaga.

Kihelkond kihelkonna järgi oli püstitatud mälestussambaid Vabadussõjas langenutele. Rahva hulgas oli isikuid, kelle poegi, isasid või vendi need sambad meelde tuletasid. Mälestussambad märkisid seda hinda, mis eesti rahvas oli maksnud võidu eest oma poegade elu ja verega.

Siin olles on aga üheks meie otseseks ülesandeks meenutada neid võitlusi ja sangaritegusid, mis panid aluse iseseisvale Eestile, tuletada meie noortele meelde nende isade võitlusi ja näidata neile, et ennastsalgavusega ja suure isamaaarmastusega on võimalik see.

Mulle teeb aga sügavalt valu nähes meie noorte ridu harvenemas! Kus on meie noored? Neid peaks ju olema! Juba oma andmete järele avastasin, et siin piirkonnas (Chicago) on leeritatud 20-e aasta jooksul 221 noort. Milleks me siia siis kokku tuleme — kas ainult oma endi vaimu valgustamiseks, kas andma ainult pidupäeva uhkeid tõotusi? Kas ei peaks me ka edasi andma seda eesti vaimu, usku ja hinge oma järeltulijatele, tulevastele põlvedele, et Eesti nimi ja eesti sugu ei kaoks maailma riikide perest? See uhke rahvas on püsinud aastasadu, oleks häbi alla anda nüüd. Meile kõigile tuntud Arved Viirlaid ütleb: „Täna ei ole sul aega, aga homme on sul veel vähem aega." Ärgem jätkem homse peale oma lapsi ja noori kasvatamast eestluse vaimus!

PÕHITALAKS ON EESTI KEEL

Eestluse säilitamise põhitalaks on eesti keelt. Ilma selle oskuseta on väga raske, peaaegu võimatu silda ehitada esiema veimevaka, meie rahvasalve rikkuste juurde, last kõita ja paeluda sellega, mida tähendab ja enesesse mahutab sõna EESTI.

Kahju on noortest, kelle eestlasist vanemad pole oma lastele võimaldanud eesti keele õppimist. Rohkem kahetsusväärsed on aga vanemad ise, kes on võtnud oma lastelt õigusе ja võimaluse olla kaksikkeelsed. Euroopa mõiste järele on üht keelt kõnelev inimene haletsusväärne, piiratud võmete ja arusaamaga. Goethe väljendas seda tabavalt: „Need, kes oskavad ainult üht keelt, ei oska ühtegi keelt".

Emakeele oskus hällist alates tähendab palju rohkemat kui võimet end emakeeles väljendada: see tähendab oma rahva hingesse, tema tunde- ja mõttemaailma sulamist, see tähendab eeldust kasvada eestlaseks. Emakeelt kõnelev laps jääb tahtmatultki lähedale oma rahvusele, kuigi võõras kool avab väravad ka asukohamaa mõttemaailma. Kodus keel seob aga tundega ja tundeside on tugevam.

Ei pea paika vabandus, et lapsed võõra rahva keskel oma emakeele unustavad. Kui lapsel on eesti kodu, eesti keelt räägivad isa ja ema, kui pere on koos hommikul, õhtud ja nädalalõppudel ei unune emakeel. Kui aga jääb nõrgaks ja lünklikuks lapse eesti keel, ei tule hiljem täiskasvanuna ka tarvet end siduda eesti rahvusesse kuuluva elukaaslasega. Väga võimalik, et see on koguni vastupidine: mida nõrgem on emakeele oskus noorel, seda tugevam on ta vajadus elukaaslase leidmiseks, kes üldse eesti keelt ei valda. Segaabieludest sirgub Eestile tulehoidjaid harva.

Prof. Els Oksaart intervjueeriti Jaapanis, kus ta Rahvusvahelise Lastekeele Uurijate Liidu presidendina juhatas vastavat ülemaailmset kongressi. Ta toonitas: „Vanemad peavad lapsele andma emakeele juba psühholoogiliste sidemete pärast. Kui laps ei saa rääkida oma perekonnas, siis tekib sellest psühholoogilisi probleeme. Kui vanemad räägivad puudulikult näit. inglise keelt, lapsed aga perfektselt, mõistmata aga vanemate keelt, siis tekib psühholoogiline eemaldumine vanematest." Edasi jutustab prof. Oksaar ajakirjanikele, et „iga normaalne laps on võimeline varajasest algusest peale omandama paralleelselt mitu keelt."

Meie peame selleks vankumatult oma kohustust täitma. Eeskujust üksi ei aita; lapsed vajavad suunamist, julgustust, upitamist ja vahel isegi meelitamist, et ülesseatud sihile välja jõuda.

EESTI VAIM

Üks noor eesti üliõpilane Buffalost kirjutab: „Minu kodune kasvatus on minusse sisendanud keele, mille abil lähenen oma esivanematelt saadud rikkale pärandile kirjanduse(muusika, rahvatantsude ja vanade rahvakommete näol. Kaksikkeelsus on mulle olnud suureks abiks teise võõrkeele omandamisel. Isegi õppides prantsuskeelt, mis keeleteaduslikult on kaugel soome-ugri keelterühmast, olen leidnud sõnavara kujundamisel ja ka hääldamisel palju abi eesti keelest. Olen õnnelik selle üle, et mu vanemad algusest peale minuga eesti keelt kõnelesid."

Kuulsin hiljuti ka ühelt emalt, kelle pisike poeg ühel hommikul ärgates oli öelnud: „Ema, ma tahaksin minna ja Eesti vabaks teha." Muidugi, on arusaadav, et me ei saa relva kätte võtta ja minna, kuid mõelge, et see ema võib uhke olla, et ta on suutnud oma lapsele sisendada sellist vaimu ja suurt armastust oma vanemate kodule.

Samuti mitte kaua aega tagasi kuulsin ühelt isalt, et ta oli alles nüüd kuskilt oma raamatute vahelt leidnud paberikese, tütre poolt kirjutatud, märgitud aasta 1948 — tütar teatavasti oli siis ainult 10-aastane. Paber oli vana ja koltunud, kuid sellelt võis lugeda selle lapse tundeid Eestist lahkumisel. Need sõnad olid järgmised:

Viimsel lahkumise tunnil
vaatlen veel,
teie poole, kaseladvad
Jumalaga jätuks
silmitsen veel teid
et mälestuseks jätta
te kuldseid lehti.
Ära minnes vaatan
kord veel teie poole.

Jah, selle lapse südamesse jäid meie ilusad kased ja tema sügavad, hellad tunded lahkumisel, kuid samal ajal kuulsin, et tema vanemad, põgenemise ajal, ei väsinud kasvatamast oma tütart eesti vaimus ja ta on jäänud eestlaseks tänaseni.

Vaadake, see kõik näitab meile kui vajalik on meil järgnevaid põlvi kasvatada eesti keeles, eesti vaimus Oleks häbi kui meie siin, vabal maal seda ei suuda. Me ei tohi muutuda ümbruskonna mõjutusel tuulelipuks, kaotada sihid, põhimõtted ja kaduda masside hulka. Me peame olema ka valgustavaks tuletorniks oma nüüdsetele Kodu-Eesti vabadusvõitlejatele, kes ei väsi iial, sealpool raudeesriiet.

H K INSURANCE AGENCY LTD
23 Westmore Drive
Suite 200
Rexdale, Ontario M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Euroopa kogemustega rätsep õmbleb meestele ja naistele
ÜLIKONNAD — KOSTÜÜMID — MANTLID
kvaliteet materjalid
OLD MILL TAILORS
7 Riverview Gardens (Bloor-Jane Subway Stn.) **Toronto, Ont. M6S 4E4**
Tel. 416/769-9535
Rudi H. Schneider

Vaipade ja mööbli PUHASTUS
auruga (steamcleaning)
Helistada ERIK LOKBIK
tel. 447-9834

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused ja testamendi-pärandused on tulumaksuvabad.
Annetaja soovid täidetakse.
EESTI MAJA, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

JULGED NOORED KODUMAAL

Oleme kuulnud, et Eestis igal aastal pärast 24-dat veebruari on KGB-l käed-jalad tööd täis, et otsida, leida ja karistada neid, kes pühitsevad E. V. aastapäeva kas salaja või avalikult. Üks noorem külaline Eestist oli jutustanud: „Nägin oma silmaga 1972. aasta talvel Tallinnas, kuidas üks numbrita auto kihutas Pärnu maanteel vineerikombinaadi poolt kesklinna suunas. Selle aknast oli välja torgatud tuules lehviv sini-must-valge lipp."

Ühel Tallinna keskkooli tantsupeol samal aastal põletati Nõuk. Eesti lipp tuhaks ja kuskilt ilmus selle asemele sini-must-valge. Üks teine noor räägib, kui ühe gümnaasiumi peagu terve klass arreteeriti põrandaaluse tegevuse pärast ja kui nädalapäevi kestnud lavastatud kohtuprotsessi järele anti neile viimane sõna, laulsid nad võimukandjate jahmatuseks võimsalt Eesti hümni algusest lõpuni ja teatasid, et terror eesti noorust ei murra.

Siis hiljuti võisime lugeda kolme USA ajakirjaniku — Dan Fisher'i (Los Angeles Times), Jim Gallagher'i (Chicago Tribune) ja Harry Dunphy' (Associated Press) kirjeldusi Eestist, milledes nad tõid ette Eesti Vabadussõja alguse 60. a. juubelit ja seoses sellega väikese grupi noorte eesti ajaloolaste tegevust, kes seda sündmust kodumaal salaja uurivad ja kirja panevad. Need julged noored tahavad teada ajaloolist tõde. Kurva tõsioluna teame aga, et mitmed noored kodumaal on nende avaliku vabaduse nõude ja muu rahvusliku tegevuse tõttu vahistatud. Kuid nad on säilitanud oma rahvusliku meelsuse isegi vangipõlves.

Kalevipoja saatesõnas on öeldud: „Rikas on ainult see rahvas, kelle iga sugupõlv uuesti tõeliselt omaks teeb oma eelkäijate pärandi." Meie ajaloo kestel on eesti rahvas omas saatusvõitluses end säilitanud. Oma geograafilise asendi tõttu on meie kodumaa nii Ida- kui Lääne suurjõudude tallermaaks olnud. Kuid nii purustavad kui need ajad ka ei olnud, pole nad suutnud lõplikult hävitada selle visa ja vastupidava rahva elu, tema tahtejõudu ja hinge. Eesti rahvas on ikka ja jälle tõusnud. Selle vapra rahva tulehoidjad ja edasikandjad oleme me kõik. Just kui igasse viljaterasse on kirjutatud seadus, mis taotleb selle vilja edasipüsimist läbi aegade, nõnda peab ka praegu elavates eestlastes edasi püsima jõud ja püüded eestluse tuleviku kindlustamiseks.

Tuletame meelde H. Visnapuu sõnu:

Aastatuhanded on sinu kätes
pea vastu, rahvas ja maa!
Eestis voolab su eluläte,
Hoia kinni! Nii kaua kui saad!

Hoiame ja paneme vaimus oma kiivritele tähed. S.T. nagu kandsid seda Rooma sõdurid — SEMPER TALIS — IKKA SEESAMA. Sõdur pidi jääma igas olukorras muutumatuks. Ei kõrve kuumus ega arktiline külmus tohtinud teda teiseks muuta. Ikka seesama! Rõõmu ja raskuspäevi on nähtud. Me pole ainult päikesepaiste eestlased, vaid eestlased rajus. Semper talis! Ikka seesama! Jää vabaks! Saa vabaks!

Kaaseestlased, kinnitame täna üksteist selles vaimus. Meie oleme võitlev sugupõlv, meie suud pole siin lukustatud. Meie mõttedki võivad vabalt voolata. Meie kohus ja õigus on võidelda tulevaste generatsioonide kaudu. Selleks kasvatame oma tulevast põlve eesti meeles, eesti vaimus ja eesti keeles, et me rahvas iila ei kaoks.

Välispoliitiline ringvaade

MOSKVA VALMISTUB SÕJAKS

2000 aastat tagasi kindlustasid roomlased rahu Vahemere ruumis, kasutades põhimõtet: tahad rahu, valmistu sõjaks. Rooma riik lagunes ja tema rahule järgnesid pidevalt sõjad. Pärast I Maailmasõda rahvad olid tõsiselt tüdinenud sõdadest ja soovisid rahu. Moodustati Rahvaste Liit, et arendada koostööd rahvaste vahel ning vältida sõda. Roomlaste ütelus: tahad rahu, valmistu sõjaks, muudeti paremini kõlavaks: tahad rahu, valmistu rahuks.

See põhimõte ei töötanud, sest sõja kaotanud Saksamaa tahtis tuhandeaastast rahu, saksa rahva juhtimisel. Tulemuseks oli II Maailmasõda. Pärast seda sõda moodustati rahu ja koostöö arendamiseks riikide vahel Liitunud Rahvaste Organisatsioon (LRO). Sõlmiti mitmed lepingud ja kirjutati alla mitmetele deklaratsioonidele, kuid kordus sama, mis pärast I Maailmasõda. Üks võitjatest riikidest ei jäänud rahule. Nõukogude Liit hakkas ette valmistama uut sõda, et Moskva ja kommunistliku partei juhtimisel kindlustada maailma rahvastele igavene rahu. Moskva rahu.

RELVASTUSE ÜLEKAAL

N. Liit noppis üles roomlaste põhimõtte: tahad rahu, valmistu sõjaks. Ta mõtles sellele varakult ja pärast II Maailmasõda ta isegi ei demobiliseerinud oma armeed lääne arusaamiste kohaselt, vaid hakkas üles ehitama uut ning moodsat armeed. Selle tulemusena N. Liit omab nüüd USA-ga võrdvõimelise armee. Tal on ülekaal kontinentidevahelistes kaugrakettides: 1398 USA 1054 vastu. Samuti on temal ülekaal allveelaevadelt väljatulistatavate kaugrakettides. 950 USA 658 vastu ja aatompomme 7836 USA 3253 vastu. Nende strateegiliste relvade kõrval N. Liit omab aukartust äratava ülekaalu maa-, mere- ja õhuväes. Tema 3,6 miljoniline armee on kaks korda tugevam kui USA oma ja vähem ainult Hiina armeest, kelle suurus on 4,4 miljonit meest. Viimase aastakümne jooksul N. Liidu armees tankide arv on suurenenud 35%, suurtükide arv 40% ja taktikaliste lennukite arv 20%. Iga nädal valmib üks keskmise laskekaugusega, SS-20 tüüpi iseliikuv rakett, millel on 3 eraldi juhitavat aatomlaengut ja iga aastaga suureneb N. Liidu merevägi 20 uue sõjalaeva võrra. USA merevägi saab sama aja jooksul juurde ainult 12 uut sõjalaeva. N. Liidule sundusliku sõjaväeteenistuse kohustusega armee ülalpidamine on odav, USA armeega võrreldes. USA kulutab oma armee ülalpidamiseks aastas 131 miljardit dollarit ja N. Liit, oma kaks korda suurema armee ülalpidamiseks ainult 70 miljardit dollarit. N. Liidul on varuks väljaõpetatud reservid ja võib nendega oma armee mitmekordseks suurendada. USA-l ja teistel lääneriikidel, kus sundusliikku sõjaväeteenistuse kohustust ei ole, reservid on vähesed.

Arvestades seda jõudude vahekorda, N. Liit omab ahvatleva eelise III Maailmasõja võitmiseks. Afganistani sõjalist okupeerimist N. Liidu poolt võib lugeda selle sõja eeltaktiks. Moskvas jälgitakse pidevalt kuidas lääs reageerib sellele, kas ta moodustab ühise rinde või demokraatia põhimõtel iga riik jätab enesele vabaduse otsustada, kuidas reageerida. Enne II Maailmasõda oli selliseks katsemanöövriks Reinimaa militariseerimine Saksamaa poolt. Lääs jäi passiivseks pealtvaatajaks ja Hitler sai sellest julguse Austriasse minekuks, Sudeedimaa ühendamiseks Saksamaaga ja lõpuks II Maailmasõja vallandamiseks. Millise järelduse teeb nüüd N. Liit, näitab tulevik.

USA KVALITEET

Afganistani okupeerimine N. Liidu poolt on sundinud NATO liikmesriike, eriti USA-d revideerima oma riigikaitset ja otsima teid, kuidas end kaitsta N. Liidu masside vastu. USA-s arvestatakse, et tal tuleb olla valmis sõdimiseks 1½ sõjas. Tal tuleb täiel määral võtta osa sõjast Euroopas ja samal ajal võidelda veel ühel või mitmel rindel väljaspool Euroopat. USA armee moderniseerimisel pearõhk on asetatud soomusvägede väljaarendamisele. Selle uueks tugisambaks on tank XM-1. Kaal 60 tonni, kahur 105 mm, kiirus 45 miili tunnis. Tank on valmistatud erilisest terasest ja selle tõttu ei ole hävitatav tavaliste tankitõrje relvadega. Arvatakse, et EX-1 on parim, mis kunagi kavandatud. Ainult väeosade varustamine nendega võib võtta mitu aastat aega.

Lennuväes lühivõitluse uueks lennukiks on rünnak helikopter „Kobra". See võib kergesti manööverdada. Võib lennata madalalt, peita end metsade või puude taha, hüpata sealt välja ja oma juhitavate rakettidega tabada surmkindlalt vaenlase tanke. „Kobraga" töötab koos lähimaa võitluslennuk A-12. See on kiire, varustatud 30 mm kahuriga ja võimeline kaasa võtma mitmed 500 naelased pommid. Nendega püütakse ajada segi vaenalse kaitse süsteem, enne kui tegevusse rakendatakse aeglaselt liikuvad helikopterid. Viimistlemisel on lasar kiiri väljasaatev surmarelv. See saab valmis lähemal ajal ja kasutatakse erilistes lennukites, vaenlase kaugrakettide hävitamiseks.

Suurtükiväe uueks relvaks on 155 mm isesõitev haubits. Sellest võib tulistada mitmesuguseid mürske, tavalistest kuni laser kiirte abil juhitavate rakettideni ja sõjagaasi mürskudeni. Relv omab erilise kaitse vaenlase gaasirünnaku vastu.

Kõneall on olnud sundsõjaväeteenistuse taastamine USA-s. Kas selle juurde tagasi tullakse, on küsitav, sest kommunistlikult häälestatud ringkonnad korraldavad vastudemonstratsioone.

NATO ÜHISRINNE

Algatus ühisrinde moodustamiseks N. Liidu agressiooni pidurdamiseks, pärast Afganistani okupeerimist tuli USA president Jimmy Carteri poolt. NATO liikmesriigid mõistsid Afganistani okupeerimise N. Liidu poolt üksmeelselt hukka, kuid soovitud sanktsioonide rakendamises arvamised on erinevad. Ka USA ise tahab olla aus (!) N. Liidu suhtes ja täita kõiki seni sõlmitud lepinguid. Teised riigid targutavad, kas majanduslikud sanktsioonid avaldavad N. Liidule mingit mõju või mitte ja kuivõrd need kahjustavad oma maa põllumajandust ning tööstust, kes müüvad oma saadusi N. Liidule. Tulemuseks on see, et sanktsioonid N. Liidu vastu on jäänud paberipealseiks ja need N. Liidu majandusele erilist mõju ei avalda.

Ühisrinde moodustamise alal NATO liikmesriigid Euroopas on visad lubaduste andmisel, et seda rinnet tugevdada. Inglismaa siiski andis hiljuti lubaduse kaugrakettide baasi väljaehitamiseks oma saartel ja Lääne-Saksamaa kantsler H. Schmidt andis nõusoleku alles Veneetsia konverentsil kaugrakettide baaside väljaehitamiseks Euroopa mandril. Kanada peaminister P. E. Trudeau rõhutas sellel konverentsil, et NATO riigid peavad moodustama tugeva rinde N. Liidu vallutuste pidurdamiseks. Kas Kanada selle juures hakkab rakendama sanktsioone N. Liidu vastu täies ulatuses, näitab tulevik. Pearõhk Veneetsia konverentsil oli pööratud inflatsiooni pidurdamisele ja uute energiaallikate leidmisele, et asendada kallist Lähis-Ida õli. Selgitatakse kivisõe ja uraaniumi kasutamisele võtmist laiemas ulatuses, kuid vasakpoolselt häälestatud ringkonnad teostavad sellele kõikjal vastudemonstratsioone. Ilma tööta ja luksuses tahavad elada siiski kõik.

TARTU RAHU TUNNISTAJAD

Ella Kirsipuu ja Voldemar Kures olid Tartu rahu sõlmimise juures. Pildil seisavad nad rahu allakirjutamist näitavate piltide ees (Foto Trummer).

STOKHOLM — Hiljuti möödus Tartu rahu allakirjutamisest 60 aastat, mida mh. tähistati Vabadussõja ja Tartu rahu kohta olemasoleva pildimaterjali ja dokumentide näitusega EV aastapäeval Stokholmi kontserthoones ja hiljem Eesti Majas. Näituse haruldasimaiks külalisiks olid kaks veel elusolevat tunnistajat rahu sõlmimiselt — Ella Kirsipuu ja Voldemar Kures. Mõlemad esinevad ka rahusõlmimisest järele jäänud piltidel. Esimene kuulus eesti rahudelegatsiooni.

— Ei olnud kerge rahulepingusõlmijatele lähedale pääseda. Eriti ühel ajalehe esindajal. Pidi vormiliselt „Päevalehe" teenistusest lahkuma ja esitama ka tõendi, et olen ETA, Eesti Telegraafi Agentuuri korrespondent, kes varustab kogu ajakirjandust ja mitte ühtainsat lehte. Rahulepingu teksti allakirjutamine pisut venis, kuna selles oli avastatud oluline komaviga, mis tuli trükikojas parandada. Bergmanni trükikojas, kus see pidi toimuma, sain kuulda, et paranduse eest hoolitseb keelemees J. V. Veski. Mul õnnestus saada üks korrektuuräratõmme ja saatsin selle otsekohe rongiga Tallinna „Päevalehele", andes kirjelduse allakirjutamisest telefoniteel. Nii võis rahulepingu sõlmimise kirjeldus ja tekst ilmuda järgmisel päeval „Päevalehes", kui rahudelegaadid jõudsid Tallinna. „Päevaleht" oli esimene rahust ja selle täpsest sisust teataja. (EPL/JK).

LUGEJA KIRJUTAB

„Meie Elu" avaldab meelsasti oma lugejate mõtteavaldusi — ka neid mis ei ühtu ajalehe seisukohtadega. Palume kirjutada kokkuvõtlikult ja lisada oma nimi ja aadress. Toimetus jätab endale õiguse lugejate kirju redigeerida ja lühendada ning mittesobivuse korral jätta avaldamata.

Jumalateenistuse laulu ärajäämine ei olenenud organistist

Peetri koguduse küüditatute mälestusjumalateenistusel 15. juunil s.a. austati noort viiulikunstnikku Marianne Urket erituunustusstipendiumiga $1000 suuruses Peetri koguduse muusikasõpradelt, et Marianne saaks jätkata oma muusikalist haridust Banffis toimuvatel kursustel. Stipendiumi mõtte algatajaks ja organiseerijaks oli koguduse organist Inga P. Korjus, kelle käsabil on jagatud stipendiume paljudele noortele. Koguduse muusikaline tase on sellise toetuse tõttu märgatavalt tõusnud.

Enne jumalateenistuse algust ettenähtud solisti ja organisti harjutuse katkestas Cantate Domino koorijuht C. Kipper, kes teatas, et ta on unustanud organistile L. Virkhausi „Mu ümber öö" saatenoodid andmata — ja palus organisti samas koheselt tulla harjutusele. Kuna organist oli samal ajal seotud Marianne Urke harjutusega ja pärast kirikus toimuvat hommikust jumalateenistust Westminster kalmistul esineva ansambli harjutusega, ei olnud tal vähematki võimalust koorijuht C. Kipperi soovile vastu tulla.

Koguduse õpetaja olukorrast teada saades soovitas C. Kipperil Cantate Domino koorile teatada, et ta on unustanud andmast organistile saatemuusika noodid. Kuna Cantate Domino esinemise kavas olid lisaks L. Virkhausi laulule veel kaks laulu ja samuti Meie Isa palve laulus, ja solisti esinemine, siis oli jumalateenistus muusika poolest hästi varustatud ega tekitanud ühe laulu ärajäämine erilist puudujääki.

Seega oli ajaleht väljaspool artikli teemat toodud lõpumärkus — „Jumalateenistuse ajal tekkis arusaamatus organistiga, mille tõttu kirikukooril Cantate Domino jäi üks laul laulmata —" täiesti pahatahtlik ja sihilikult organisti halvustav.

Koguduse õpetaja Oskar Puhm

Kiri Inglismaalt

MONUMENT JALTA KONVERENTSI OHVRITELE

COVENTRY („Meie Elu" kaastööliselt) — Briti peaminister Thatcher, tarvitas hiljuti isiklikult oma „veto-õigust" ja tõmbas kriipsu peale Välisministeeriumi vastuseisule mälestussamba rajamiseks Jalta konverentsi ohvritele. Need olid venelased ja idasakslasd, kes repatreeriti Venemaale, orjatöölaagritesse kui sõda oli lõppenud, eriti rohkesti Austriast, nn. Briti tsoonist (vene kasakate üksused!).

Sellest on pikalt-laialt kirjutanud lord Bethell oma raamatus „The Last Secret" ja krahv Nikolai Tolstoi „The Victims of Yalta". — Lord Bethell on Ülemkoja liige ja ekspert Jalta konverentsi küsimustes, leides, et Briti peaministri resoluutne otsus on „loomuliku mõistuse ja õigluse võit". Lord Bethell kõneles hiljuti pressikonverentsil, apelleerides Jalta Ohvrite Mälestusfondi rahalisele toetamisele.

AVAMINE AASTA LÕPUL

Mälestussammas avatakse käesoleva aasta lõpul. Ta asukohaks on Londoni Kensingtoni linnaosa (Brompton Road), üks kolmenurkne plats, kuulsa Victoria ja Alberti muuseumi vastas. — Sir Bernard Braine, Essexi valimisringkonna konservatiivne rahvasaadik, kes on ühtlasi Mälestusfondi esimees, rõhutas hiljuti, et Inglismaa ja Ameerika saatsid pärast sõja lõppu sundkorras kodumaale 3 miljonit meest, naist ja last (Jalta konverentsi liitlaste kokkuleppe). Sama rahvasaadik oma üleskutses rõhutas, et paljud repatrieerituist mõrvati jõhkral viisil. Paljud neist sooritasid enesetapu ja ülejäänud saadeti Stalini orjatöölaagritesse. — Seni on laekunud Mälestusfondi £4000, kuid sihiks on saada £10,000. Rahasaadetisi võtab vastu eriline komitee (Yalta Victims Memorial Fund, Couts and Co, 440, The Strand, London, England). Lord Bethell mainis, et loa mälestussamba planeerimisel on andnud Kensingtoni ja Chelsea (kus peetakse kuulsat lillenäitust!) linnavolikogud. Kuna tegemist on nn. krooni-maaala kasutamisega, siis oli vajalik veel eriluba Umbruse Planeerimise osakonnalt. Siin linnaisad rõhutasid: „Meie olime teadlikud Välisministeeriumi vastukäivates vaadetes. Nende seas leidub inimesi, kes on mälestussamba ehitamise vastu, kuna on tegemist kuningliku maaga". „D. Telegraphy" poliitiline korrespondent Tony Conversi kommentaar selles küsimuses: „Nende (s.o. monumendi-vastaste!) argument rajaneb Briti administratsiooni eelnevale kriitikale, s.o. kuninglik võim on kriitiline kuningliku võimu vastu. See on sama seisukoht, kui rajati Katõni ohvrite mälestussammas Gunnesbury parki (kus asub ka eestlaste surnuaed, kuhu maetud rohkesti Londoni eestlasi).

☆

Sel puhul võtab „D. Telegraphis" sõna selle kriitiline följetonist Peter Simple lehe rubriigis („Maailma tee"): „See on kõigiti sobiv ja õige, et monument rajatakse Londoni prominentses linnaosas „Jalta ohvritele", kolmele miljonile venelasele, ukrainlastele ja teistele, keda sunniviisil anti üle Briti ja Ameerika võimude poolt Teise maailmasõja lõpul. — See on läänéliitlaste järeleandmise poliitika Stalinile Jalta konverentsil 1945. a. veebruaris. Ohvritest, kes anti üle, paljud tapsid endid, paljud mõrvati kommunistide poolt või saadeti vangilaagritesse surema. — Tänu pr. Thatcherile, et ta tarvitas oma „veto-õigust" nende meeste vastu Välisministeeriumis, kes aastaid tagasi sõdisid monumendi vastu, Katõni metsas Venemaal (1940) tuhandeid mõrvatud poolakate mälestuseks, vene kommunistide poolt. — Nemad (Välisministeeriumi ametnikud) teavad, mis nad teevad ja see on õige (!). Pärast 35 aastat (ajavahemik mööndunud sõjast!) nende pärijad ja järeltulijad ei ole põhiliselt muutunud oma põlastavas hoiakus".

KINDRAL ANDERS

1949. a. ilmusid „Välis-EESTI" kirjastusel eesti keeles poola kindrali W. Andersi mälestused „Armee paguluses" (Teise poola armeekorpuse arengulugu). Sellele on kirjutanud eessõnad välimarssal Alexander of Tunis ja endine Briti peaminister Harold Macmillan. Kindral W. Anders kirjutab raamatu eessõnas: „Mul on hea meel, et minu raamat on nüüd tehtud kättesaadavaks ka eesti lugejale nende emakeeles. — Raamat kirjeldab neid tohutuid kannatusi, mida kaks Poola võimsat naabrit — Saksamaa ja Nõukogude Venemaa on põhjustanud poola rahvale ja tema armeele, tungides sisse mu sünnimaale. Poola rahva saatust on jaganud eesti ja samuti ka teised kesk-euroopa rahvad, kes nüüd on raudeesriide taga."

Nüüd kindral Andersi kümnendal surma aastapäeval kirjutab lord St. Oswald (vt. „D. Telegraph" 10. mail) oma pikemas lugeja-kirjas teemal „Poolakate vaprusest Monte Cassino juures": „Poolakad ja nende sõbrad üle kogu Inglismaa mälestavad kurbusega ja uhkusega kindral Wladislav Andersi surma aastapäeva. Tema elu ja eeskuju annavad põhjuseks nii briti liitlastele kui ka poola patriootidele. Tema oli mees Poola iseseisvusvõitluses ja meie oma võidu saavutamises.

Poola sõjaline juhtkond, kogu oma lahingurikkas ajaloos, on olnud alati tihedalt seotud rahvusküsimusega. Stalin oli teadlik sellest ja lasi mõrvata 15.000 poola ohvitseri sõjavangidena Katõni metsas 1940. a., kõrvaldades seega Poola juhtkonna generatsiooni võrra. Tema (Stalini) eesmärk läks siiski luhta W. Andersi isikuga. Pärast sõjalist vaprust ja ohvreid ta (kindral Anders) valmistas ette oma elu vaba Poola juhina. 1945. a. alates ta ei pidanud kõnesid mitte ainult meestele, vaid õpetas ka poola noorust lugema emakeeles ja laulma poola laule, päritud rahvusloominguna. Mees, kes juhtis poola isamaalasi 1941. a. välja Siberi taigast kuni ohvriridkaste lahinguteni 1945. a., jätkas väärikalt oma elu eksiilis, luues eeldused tulevikuks isegi 10 aastat peale ta surma."

„Ühtume inglise lordi ülistava mälestuskirjutisega kindral Andersi 10-nda surma aastapäeva puhul, teades, et kindral oli ka vaba eestlaste sõber ja oli isiklikult tuttav meie kadunud vaprate sõjameeste kol. Riipalu ja Rebasega.

HELGI ÕPIK

Nagu „Välis Eesti" teatab, ilmub Välis-Eesti ja EMP kirjastusel Helgi Õpiku teos „Trooja väljadel". See on mitmeti ebatavaline teos eesti kirjanduses.

Helgi Õpik on sündinud Tartus 1936 rahvusvaheliselt kuulsa astronoomi Ernst Õpiku tütrena. Kuni Eestist lahkumiseni 1944. a. sügisel elas perekond vaheldumisi Tartus ja Puka lähedal Laksimäe talus. Koolis ei jõudnud Helgi Õpik Eestis käia, tema koolitee algas Saksamaal, kus viibiti neli aastat peamiselt Balti ülikooli laagreis Hamburgis ja Pinnebergis. — Kui isa siirdus astronoomi kohale Armaghi observatooriumi Põhja-Iirimaal, kus ta praegugi tegev on, samuti ka Marylandi ülikooli õppejõud USA-s, lõpetas tütar seal kohaliku tütarlaste-kooli ja Belfasti ülikooli. Doktorikraadi botaanika alal saavutas ta Manchesteris ja sel alal lektor Swansea ülikoolis Walesis alates 1961. aastast.

Varem elunesid siin saarel eesti kirjanikud Gert Helbemäe ja Karl Einer (nüüd surnud) ja Elin Toona (nüüd USA-s ühel saarel) ja Einar Sanden (Cardiffis).

ARTO

Nädalakroonika

(Algus esiküljel)

kadumist märgati alles siis kui lennuk oli kohale jõudnud. Puusärk leiti Moskvas, kuhu see oli jäetud lennuväljale. Teistkordset pealelaadimist jälgisid enamikus kõik Aafrika diplomaadid, et samasuguse vea kordumist ette ei tuleks.

● Inglise välisministeeriumi kutsuti N. Liidu esindaja Inglismaal, N. Lunkov ja talle esitati järelpärimine Moskvas toimunud röövkallaletungide kohta Inglise kodanikkudele. Inglise valitsuse arvates langevad välismaa sportlased, kes olümpiast osa võtavad samalaadsete röövkallaletungide ohvriks.

Olümpiamängudest osavõtjate ja publiku arv on Inglismaalt väga väike. See on tingitud valitsuse kindlast vastuseisust olümpiaadi korraldamisele Moskvas.

● **Väljarändamine N. Liidust Iisraeli ja teistesse läänerlikdesse on katkestatud kuni olümpia lõpuni, kuna KGB ametnikud on enamikus rakendatud ebasoovitava elemendi väljasaatmisele linnadest, mida külastavad läänerlikide turistid. Samuti ei taheta külastajatele näidata sabasid väljarändamiseks lubasid andvate ametiasutuste uste taga.**

● Lõuna-Korealased uputasid kommunistliku Põhja-Korea valvelaeva. Lahingutegevuses kasutasid mõlemad pooled laevu ja lennukeid.

● **Mehhiko süüdistab järjekordses viljaikalduses Ameerika Ühendriike kes teeb katsetusi suurte tormide juhtimiseks lennukitega. Kuna Mehhiko vihmasajud tekivad suuremal osal hurrikaanide tagajärjel, siis nende mujale suunamine võib põhjustada kuumuslaineid ja seega viljaikaldust.**

● Ontario „Legal Aid" maksab $10.000. —kohtukuludeks ja advokaatidele, et seaduslikult ära tuua Kanada kodaniku last, kelle abikaasa ära viis ebaseaduslikult ja on praegu Poolas. Enamikus kohtulik menetlus on toimunud väljaspool Kanadat.

TORONTO LINNA

TEADE JÄÄTMETE ÄRAVIIMISE KOHTA

DOMINION DAY — teisipäeval, 1. juulil 1980

Teisipäeval, 1. juulil ei ole jäätmete äraviimist.

Regulaarne teisipäevane äraviimine toimub **kolmapäeval.**

Kolmapäeval, 3. juulil ei ole suurte esemete (külmutuskapid, diivanid, madratsid jne.) ja AJALEHTEDE äraviimist.

Kolmapäeval, 9. juulil toimub ülalnimetatud suurte esemete äraviimine.

R. M. BREMNER, P. Eng., F.I.C.E.
Commissioner of Public Works
City of Toronto

VENELASTEL ON PROBLEEME AFGANISTANIS

Nõukogude Liidu „sõbralikku" abi Afganistanis ei ole võetud vastu nagu Moskva lootis. Liikide asemel rahvuslikud partisanid võtavad neid vastu püssi- ja kuulipildujatulega. Viimasel ajal partisanid on saanud moodsat relvastust ja on õppinud nendega alla tulistama N. Liidu lennukeid ja helikoptereid. Mitmed N. Liidu sõjaväe transport-kolonnid on blokeeritud mägedevahelistel teedel ja hävitatud partisanide poolt. Ühes sellises kolonnis on olnud 400 transport autot. Venelastel on olnud seni kaotusi 6000 meest, nendest surmasaanuid 1400. Vaatlejate arvates partisanide tegevus võib veel suurema kuju võtta ja selle lõppu ei ole ette näha.

N. Liit tahab kõigiti saavutada rahu Afganistanis ja tuua oma väeosad sealt välja. Rahu sobitamine vastaspoolega ja partisanidega seni tulemusi ei ole andnud ja selle tõttu N. Liidu väeüksuste väljatoomine Afganistanist ei saa tulla kõne alla. Viimasel Warssavi Pakti riikide konverentsil nähtavasti oli kõne all N. Liidu väeosade väljavahetamine Afganistanist satelliitriikide väeosade sinna saatmisega. Teatud kokkulepe sellel alal Warssavis saavutati ja Tshehhoslovakkia saatis sinna oma väeosi, nagu Kuuba Aafrikasse. 14. mail teatas Afganistani sotsial-demokraatliku partei peasekretär Mohammad Amin Wakmin Kabulis, et maikuu algusest peale võtab sõjalisest tegevusest Afganistanis osa 5000 tshehhoslovakklast ja partisanidel tuleb nüüd võidelda Warssavi Pakti riikide sõjaliste jõududega.

Sotsial-demokraadid ei ole rahul president Babrak Karmeliga, kuna tema on maa venelastele maha müünud. Teisest küljest ka venelased ei ole temaga rahul, kuna tema ei suutnud rahustada rahvast ja leppida vene invasiooniga. President Karmali päevad nähtavasti on loetud. Kas seda tehakse samal viisil, kui kõrvaldati eelmine president möödunud detsembris, või kasutatakse diplomaatilist teed ja lastakse venesõbralikul revolutsioonilisel nõukogul tema üle kohut mõista ja kõrvaldada. Revolutsiooniline nõukogu tuleb kokku 23. augustil ja tõenäoliselt valib uue presidendi.

A. N.

MOSKVA VIIMANE TELEFONIRAAMAT ILMUS 8 AASTAT TAGASI

Moskva telefoniraamat on vaid saadaval antikvariaadis — selle pealkirja all ilmus artikkel D. Mummendey'lt saksa ajalehes „Die Welt" (nr. 88). Nõukogude Liidus telefoneerimine on odav. Telefoni põhimaks kuus on 5 rbl., linnakõned ei maksa midagi, kaugekõned, isegi Siberi ääremale on odavad — 35 kopikat minutis. Avalikest kõnepunktides linnakõne maksab kaks kopikat.

Aga sageli võib juhtuda, kui pole telefoni kodus, ja on vajadus tungivalt telefoneerida, et lähim avalik telefonipunkt on kord jällegi korrast ära.

Nõukogude nädalaleht „Literaturnaja Gaseta" saatis oma kirjasaatja 200 km pikkusele retkele läbi Moskva linna telefonipunktide kontrollimiseks — leiti siis, et 100 punktist olid 28 rikkes. Üks pilt selles ajalehes näitab 6-list telefonikappide kogu, milledest ühe ühiku ees ootab inimeste saba, teised viis on rikkes.

Sama ajaleht teatab, et nende 28-sa korrast ära olevate telefonipunktide vead olid „ainult tehnilist" laadi. Ajakirjanikud said teada Moskva linna telefoniametist, et viimasel aastal olid „tundmatud vandaalid" tahtlikult rikkunud 66.000 telefoni, — kõrvaldanud mikrofone, lõiganud ära kuuldeaparaadid või toppinud võõrkehi mündiautomaatidesse. Moskvas on 27 000 avalikku telefonipunkti, nii et aasta vältel iga aparaat on olnud kaks kuni kolm korda laostatud.

„Lit. Gas." kaastöölised kogesid veel halvemat teistes Nõukogu Liidu linnades. Nii näiteks Tbilisis, Gruusia pealinnas Kaukasuses kontrollitud 50 telefonipunktist töötasid vaid pooled. Turkmeenia Liiduvabariigis Ashabadis 36-st — ainult neli. Ainult Riias kontrollitud aparaatidest töötasid kõik.

Aga ega Moskvas ei piisa sellest, et leitakse korras avalik telefonipunkt. Asjatult otsitakse telefoni abonentide raamatut. Viimane anne ilmus 8. aasta eest, ja oleval ajal saab teda vaid antikvariaadist. Ja katsutagu siis leida selles telefoninumber nendest paljudest Ivanovidest, eesnimega Ivan Ivanovitsh, kellede aadress on teadmata.

Igatahes on võimalik saada abi „Teadetekioskist" Moskva tänaval — kus differentsiaaltariifi alusel saab igasuguseid informatsioone. Telefoninumbri teadasaamine maksab sellises kioskis kaks kopikat.

Aga Moskvas elunevate välismaalaste, eelkõige diplomaatide ja ajakirjanike telefoninumbreid tavaliselt Nõukogude Liidu kodanikele ei anta teada. Kuid selle vastu on leitud tõhus möödapääsutee, nagu see tavaliselt Nõukogu Liidus.

Nimelt Moskvas ilmub kaks korda aastas välismaalastele määratud „Information Moscow", sisaldades tähtsamad ametlikud telefoninumbrid kui ka diplomaatide, välismaa ajakirjanike ja ärimeeste omi. Selle väljaandja on Nõukogude Liidu priviligeeritud ajakirjaniku Victor Louis'i inglannast abikaasa, on trükitud Inglismaal ja maksab kena hinda — tervelt 5 rbl, ning tuleb valuutas lunastada. Ent venelaste seas, kes muidu kuidagi välismaalaste telefoninumbreid ei saa teada, on nimetatud „Information Moscow" eriti kõrgelt hinnatud.

-hi.

Raske liiklusõnnetus eestlastega

Raskeid vigastusi said liiklusõnnetusel Peterborough lähedal Harri ja Aune Eller, kelle autole sõitis eest otsa teine auto noorukitega. Nad viidi Peterborough haiglatesse ja teises autos sõitnud raskesti vigastatud viis noortmeest transporteeriti helikopteriga Torontosse.

Abielupaar Ellerid olid teel kristlikku laagri, kus nende tütar töötab vabatahtliku tööjõuna.

Harri Eller on Baptisti koguduse esimene abipastor.

Röövlid New Yorgi Eesti Majas

Möödunud nädala lõpul tungisid kaks neegrit New Yorgi Eesti Majja ja röövisid elnelauapidaja soomlanna rahakoti.

☆

Long Islandi eesti külas varastati enne Võidupüha pidustusi seal eluneva valvuri auto neli ratast.

Saksa ajaleht:

KÜLM RIIGIPÖÖRE NÕUKOGUDE MUSTRI JÄRGI

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Saksa juhtivamaid päevalehti „Die Welt" avaldas Balti riikide okupeerimise 40. aastapäeva puhul neljaveerulise artikli pealkirja all „Väikeste Balti rahvaste tragöödia", milles öeldakse:

„Veidi enne kesköö 14. juunil 1940 lasi nõukogude välisasjade rahvakomissar V. Molotov Leedu välisminister Urbsyise Moskvas enda juurde kutsuda. Urbsyse valitsusejuht peaminister Merkys oli juba Molotovi käest peapesu saanud ja koju saadetud N. Liit süüdistas Leedut „määratus provokatsioonis". Leedu ametivõimud olevat öeldavasti vahistanud alates 1939. a. sügisest maal paiknevaid punaarmeelasi, et nendelt salajasi informatsioone välja pressida. Leedu president Smetana oli nõudnud juurdluse alustamist.

Sel õhtul 40 a. tagasi koges välisminister Urbsys, mida oli kell löönud. Molotov presenteeris 8 tunniga piiratud ultimaatumi: Leedu siseministri karistamine, prosovetliku valitsuse moodustamine ja otsekohene luba punaarmee sissemarsiks.

BERLIIN ÜKSKÕIKNE

President Smetana kaalus esimesel momendil relvastatud vastupanu. See olnuks võimalik ainult Saksamaa abiga. Berliin näitas aga jäika ükskõiksust. Smetana lahkus 15. juunil maalt ja sõitis üle Saksamaa Shveitsi eksiili. Kaunasesse saabus Stalini erivolinik välisasjade rahvakomissari abi W. E. Dekanossov. Nõukogude külm võimuhaaramine kolmes tsaaririigi järelriigis — Leedus, Eestis ja Lätis — ei alganud Leeduga juhuse läbi. Maa asus mõlema teise Balti riigi sügavas läänetiivas.

Samal ajal kui punaarmee laial rindel Leedusse sisse tungis, said Eesti ja Läti saadikud Moskvas ultimaatumid peaaegu samas sõnastuses. Sovetid tõid süüdistusena ette, nagu oleks kolm väikest vabariiki moodustanud sõjalise liidu N. Liidu vastu. 17. juunil marssis punaarmee ka Eestisse ja Lätisse. Tallinnasse ilmus Stalini volinik, Leningradi parteisekretär Zhdanov, Riiga Stalini lavastusprotsesside 1937./38. a. prokurör Võshinski.

Kolmele vabariigile, kes vaatasid rangelt antikommunistlikule Saksa Riigile kui salajasele kaitsepatrooni-le, algas õnnetus Hitler-Stalini paktiga 23. aug. 1939. Nad ei aimanudki, et Hitler tunnistas pakti salaprotokollis kolm Balti riiki ja Läänemere idaosa nõukogude huvidepiirkonnaks. Stalin oli kolmele vabariigile 1939. a. oktoobris veel „abistamispaktid" kaela määrinud. Nõukogude üksused paigutati piiratud ulatuses maale — loomulikult väikeste maade välist ja sisemist suveräänsust aktsepteerides.

SUNNITUD VALITSUS

Lätis ja Eestis olid majanduskriisi järelduse ja puuduva stabiilsuse tõttu demokraatiad presidaalrezhiimideks arenenud. Läti president Karlis Ulmanis ja Eesti president Konstantin Päts valitsesid poolautoritaarselt, omades aga suure populaarsuse. Mõlemad presidendid jäid maale, kui punaarmee ja komissarid lähenesid. Võshinski Riias ja Zhdanov Tallinnas opereerisid alguses ametlikult päris „demokraatlikult". Nad sundisid otsekohe uute valitsuse moodustamise. Kommuniste oli nendel maadel vaevalt, küll aga prosovetlikke pahempoolseid haritlasi. Riias võttis loomaarstiteaduskonna professor Kirchenstein üle kollaboratsiooniks valmisoleva valitsuse moodustamise, Tallinnas sotsialistist arst ja kirjanik Johannes Vares-Barbarus. Legaalsed presidendid isoleeriti, senine valitsusaparaat sõjaväe ja politseiga lülitati välja, parlamendid saadeti laialt.

Seevastu kuulutati 14./15. juulil välja „vabad" valimised „ühtsusnimekirjaga" loomulikult kommunistliku kontrolli all. Tulemus vastavalt ametlikele andmeile: Eestis 92,9, Lätis 97,6 ja Leedus 99,9 protsenti poolthääli „nimekirjale". Kohe andsid nõukogud järgmise löögi: mõlemad presidendid, ministrid, kindralid, kõrgemad ohvitserid, ametnikud ja mittekommunistlikud poliitikud vahistati ning küüditati N. Liitu. See oli musternäide külmale võimuhaaramisele nõukogude mustri järgi."

-kk

Kasulik teada

KOHVER KADUNUD VÕI RIKUTUD

LILO WOLF

(CANADIAN SCENE) — Väga paljud kodukindlustuse poliisid katavad ka teie bagaazhi reisimisel. Kuid vastasel korral võite alati lennujaamas või oma reisibüroo kaudu oma bagaazhi reisiajaks kindlustada. Suurem osa transportfirmasid vastutavad automaatselt tele bagaazhi eest sõidu kestel, s.t. kui tele bagaazh nende hoolde on antud. Lennuliinid maksvad nälteks 20 dollarit kilo pealt kuni 400 dollarit kui teie kohver on kas kaduma läinud või vigastada saanud rahvusvaheliste lendude peal. Sisemaa lendude kindlustus on kõrgem.

Kui teie kohver on kas kaduma läinud või vigastatud lennuki või raudteesõidul jne., teatage sellest otsekohe transportfirma ametnikule. Liiga hiline teatamine tähendab seda, et teie nõudmine kõrvale lükatakse.

Lennuliinid tavaliselt leiavad üles kaotatud kohvrid, kuid vahepeal võib reisija ebamugavusi kogeda ja endale rahalisi kulutusi teha. Kui te oma kohvri kadumist teatate, siis küsige ühtlasi kas teile makstakse välja kulutused nagu ööriiete, hambaharja ja muu hädavajaliku ostmine kuni teie kohver üles leitakse. Hoidke alles kõik maksukviitungid.

Loomulikult peavad reisijad oma nõudmistes mõistlikud olema, lennuliinid ei osuta kellelegi vastutulekut kui neilt hakatakse nõudma kallihinnalise portselani ja veinipudelite asendamist, mis kohvrisse olid pakitud. Säärased asjad kuuluvad käsipaki juurde ega mitte äraantava bagaazhi hulka. Sama kehtib ka väärtasjade kohta nagu tähtsad dokumendid, raha, tikud ja välgumihklid ja muud esemed, mis teie asju kahjustada võivad.

Tehke endale iga kohvri sisu kohta nimistu ja hoidke see enda juures. See kergendab teie elu kui teil on vaja esitada nõudmist kadumaläinud kohvri ja selle sisu kohta või kohvrist varastatud asjade kohta.

Kasutage ainult heas korras kohvreid. Kohvrid peavad tugevad ja vastupidavad olema, neid tõstavad peale inimeste veel masinad. Samuti on soovitav oma kohvri külge mõni seda identifitseeriv tunnus kleepida.

Iga kohvri sisemuses peaks leiduma teie nimi ja aadress, kuid kohvri välisküljel pole see soovitav, politsei koguni hoiatab selle eest, kuna praegu on tegevad terved suured gangid, kes seda informatsiooni koguvad, kuna neil selle kaudu on võimalik kindlaks määrata tühje kodusid.

Kui hotelliruumist on mõni teie ese varastatud, teatage sellest otsekohe kohalikule politseile ja paluge endale politseirapordist ärakiri. Ilma selleta lükkab teie kindlustusselts teie nõudmise tagasi.

Kui te väljaspool Kanadat kaotate mõne tõeliselt väärtusliku eseme, siis teatage sellest nii kohalikule politseile kui ka kanada saatkonnale või konsulaadile. Kui ese üles leitakse, siis on tavaliseks kombeks, et politsei selle sadab edasi kas kanada saatkonda või konsulaati ja sealt toimetatakse see teile edasi.

Konservatiivide valimisvõit Jaapanis

TOKIO — Jaapani liberaal-demokraatlik partei tuli taas võimule äsjase valimisvõiduga. Erakond, mida loetakse konservatiivseks, omas enamuse ka eelmises parlamendis.

ILMUNUD

Arthur Puksov

„LÄBI SEGASTE AEGADE"

Eesti Üliõpilaste Seltsi vanematekogu väljaanne.

Hind $12.00

Postiga tellides saatekulu $1.30.

Müügil „MEIE ELU" talituses

958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

TERVITUSI VÕIDUPÜHAKS

Küüditamispäeva teenistus Vancouveris

Nagu tihti varemgi rahvuslike rõõmu- ja murepäevade puhul on Vancouveris peetud ühiseid jumalateenistusi, nii mälestati ka küüditamise ohvreid 14. juunil ühise palveteenistusega Eesti Kirikufondile kuuluvas kirikus. Kohal oli inimesi kõigist neljast kogudusest. Teenisid: jutlustaja Walter Jäger Vancouveri eesti Kodukirikust, kuulutaja dr. Artur Proos Vancouveri eesti Ühendatud kogudusest ja EELK Vancouveri Peetri koguduse õpetaja Thomas Vaga. Vancouveri Eesti Ortodoksi koguduse preester dr. Eugen Ruus oli ametsõidul USA-s (seoses oma ülikooli-tööga), aga tema poolt juhitav Eesti segakoor laulis teenistusel kaks laulu. Laulusid juhatas seekord Helmi Tutti. Organistiks oli Ülo Valdma.

Jumalateenistuse lõpul lauldi Eesti hümn.

Oreli lõpupalana Ülo Valdma mängis A. Kunileid'i „Sind surmani". Ühine teenistus jättis osavõtjaisse sügava mulje.

Kirikuliste hulgas oli ka üks küüditamise ohvreid, kes alles hiljuti Nõukogude Liidust välja pääses.

Küüditamise mälestusteenistus „Eesti Kodus"

Meeldejäävalt mälestuslik jumalateenistus toimus „Eesti Kodus" 15. juuni õhtul, mil tähistati küüditamise 39. aastapäeva ja ühtlasi ka isadepäeva. Teenistuse pidas õp. E. Pähn, kes alguses tervitas isasid, kui meie rahva poegi, kes II Maailmasõja rasketes võitlustes kandsid raskeid ohvreid meie kodumaa vabaduse eest. Ta jutustas ühe sakslase tunnustavad sõnad eesti vabadusvõitlejatest II Maailmasõjas, kes ütles, et kui eesti üksus oli meie kõrval, siis võisime öösel rahulikult magada. Kui aga mõne teise rahva väeüksus oli meie kõrval, siis nad leidsid hommikul, et „naabrid" olid kadunud ja vaenlane oli meie tagala piiranud.

Õp. E. Pähn viis isadepäeva mõtte ühendusse meie rahva küüditamistega, mil algas meie rahva perekondade lõhestamine ja ühtlasi ka meie ja Balti rahvaste hävitamine kõige tooremal viisil. Kuid ta lõpetas lootusega, et kõik pole veel kadunud, sest Jumal ei ole lasknud ühelgi puul taevani kasvada, ja suurim tänapäeva kirjanik Aleks. Solženitsõn on ütelnud: „Jumala imed pole veel lõppenud." Jutlustaja tsiteeris ka meie kirjanik Kalju Lepiku sõnu: „Kisendad kodumaa", kes oma laulesalmis ütleb: „Sinu käed nad aheldanud, kodumaa, peksnud narmaiks su piha, aga su vabadusiha murda ei saa võõra piits ega kepp. Vaevakask ja maarjalepp nurmedel mullani maas. Aga nad ei sure, vaid tõusevad taas, siis, kui sureb meie mure."

Meie rahva lootus on, et kui aeg saab täis, siis Jumal veeretab murekivi ka meie rahva vabaduse ukse eest ära.

Teenistust kaunistasid Elna Libe ja Virve Mathias soololauluga ja duetiga. Elna Libe laulis „Mälestus isatalust", mille sõnad on V. A. Kimberg-Kotkas ja viis Ed. Tõbrelutsult. Elna Libe ja Virve Mathias laulsid duetina A. Pähna sõnadel „Õhtu vaikuses", mille helistanud Ernst S[illegible]. Solistide saatjana ja organistina toimis Charles Kipper.

Mälestusteenistus lõppes rahvushümniga.

Vancouverist 10.000 dollarit ajalooraamatule

Ümmarguse summa, 10.000 dollarit panid positiie Vancouveri eestlased toetuseks dr. A. Vööbuse ajalooraamatule Chicagos. Raha läks Vancouveri eesti luteri koguduse kaudu. Rahakogumise aktsiooni viis läbi koguduse liige August Kaarna. Teda toetas koguduse esimees Rudolf Olljum ja abikaasa Irene Olljum, kes on elukutselt raamatupidaja.

Rahakogumise aktsioon Vancouveris jatkub.

Vancouveri eestlaste ühine soov on, et ingliskeelne Eesti ajalugu saaks trükitud täies ulatuses, kokku 8 köidet. Senini on ainult pooled neist raamatuist lugejateni jõudnud.

Ühtlasi on sooviks, et eestlased kõigis keskustes toetaks seda aktsiooni. Arvestades kommunistliku propaganda levimist, mis levineb raamatukogudesse, on ülimalt tähtis, et eestlaste endi poolt kirja pandud õige materjal oleks kättesaadav.

Kuidas reageeritakse läänekalda eestlaste „väljakutsele"

HARRY LANDRA, Q.C.

ENN ALFRED, LL.B.

TÕNU TOOME, B.A.SC., LL.B.

URMAS SUITS, LL.B.

Võidupüha puhul tervitame kõiki rahvuskaaslasi!

EESTLASTE KESKNÕUKOGU KANADAS

VEETKE OMA PUHKUS PÄIKESEPAISTELISES FLORIDAS, POMPANO BEACHES

AQUA-MAR-MOTELLIS

Kuulsa „INTRACOASTAL WATERWAY" ääres.

- ☆ Motellis Deluxe korterid ja muud tänapäeva luksused. Üks blokk ookeani randa ja mõne minutiline jalutuskäik äridesse ja ööklubidesse.
- ☆ Motellis õhujahutus, keskküte ja ujumisbassein.
- ☆ RESERVEERIGE aegsasti endale soovikohane ruum. Ajakohased hinnad ja sõbralik teenimine.

555 N. Riverside Dr., Pompano Beach, Florida 33062, tel. 305-943-8800

Omanikud: OSS ja MAIRE RIISMA Torontost
Endised motell „Saltaire" om.

- Mis on teie maja väärtus?
- Helistage meile! Meie anname teile tänase turuhinna.
- Meie müüme MLS kaudu või eksklusiivselt.

HEINO PÄRNSALU
REAL ESTATE BROKER
469-5118
LINDEN REAL ESTATE LTD.
1014 Queen St. E. (sissekäik 8 Boston Ave.) Toronto, Ont. M2M 2T9
21. A. KOGEMUSI KINNISVARADE VAHENDAMISEL

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII
võtab tellimisi vastu alumiinium uste, akende ja välisseina katete tööde peale (aluminium siding). Neljas värvis alumiiniumist veerennid ilma jätkudeta (ühes tükis). Tasuta hindamine.
Töö kiire ja korralik.
H. OSSO, tel. 884-4558 ja 832-2238, Richmond Hill, Ont.
Met. lic. nr. B 888

ÜHENDUSES ON JÕUD!

TORONTO EESTI ÜHISPANK
Eesti Majas, 958 Broadview Avenue, Toronto, Ontario, M4K 2R6
Tel.: 465-4650
465-4659

Tervitusi Võidupühaks lugejatele, ärisõpradele ja kõigile kaasmaalastele

„Meie Elu" toimetus ja talitus

TAARA NURSING HOME
26 Peter St. N., Port Credit, Ontario
Telefon 278-2213
G. & N. BAJIN

Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 YONGE ST., TORONTO 7 (Davisville & Eglintoni vahel)
487-2147, õhtuti 447-1206
NIGUL VIRRO

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD.
MATUSEBÜROO
467 SHERBOURNE ST.
Tel. 924-1408

MURRAY E. NEWBIGGING
FUNERAL HOME
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 MT. PLEASANT RD.
Tel. 489-8811

R. S. KANE LTD.
MATUSEMAJA
4812 YONGE ST. (Sheppardi lähedal) WILLOWDALE
Tel. 221-1159

THE RALPH DAY FUNERAL HOME
180 DANFORTH AVE., TORONTO, ONTARIO
Telefon 463-3870
GLEN J. DAY — LICENSEE L. D. McBRIDE — DIREKTOR

TERVITUSI VÕIDUPÜHAKS

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS

EESTI RAHVUSTEATER KANADAS

EESTI VÕITLEJATE ÜHINGUTE LIIT KANADAS

TORONTO EESTI VÕITLEJATE ÜHING

HAMILTONI EESTI VÕITLEJATE ÜHING

MONTREALI EESTI VÕITLEJATE ÜHING

OTTAWA EESTI VÕITLEJATE ÜHING

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

TORONTO EESTI MEESKOOR

Õnnis on rahvas, kelle
Jumal on Jehova ...
T. Laul. 89: 2

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS

TORONTO EESTI SEGAKOOR

TORONTO EESTI SELTS

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS

EESTI LAULJATE LIIT PÕHJA-AMEERIKAS

SAARLASTE ÜHING

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS

EESTI RAHVATANTSIJATE RÜHM „KUNGLA"

SOOMEPOISTE KLUBI TORONTOS

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS, NÕUKOGU JA JUTLUSTAJA

Vabaduse kuulutuse raadiosaade

PÕHJA-AMEERIKA EESTI ARSTITEADLASTE SELTS KANADA OSAKOND

ÜHING EESTI SUVEKODUD JÕEKÄÄRUL

EESTI VABAKOGUDUS

Ajakiri „Usk ja Elu"

Koondame oma ühiskonna majandusliku jõu eestluse sihtide teenistusse!

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS

National Estonian Foundation of Canada

958 Broadview Ave., Toronto, Ont.

Annetus- ja pärandussummad on vabastatavad tulu- ja pärandusmaksust.

TORONTO EESTI ÕNGITSEJATE JA JAHIMEESTE SELTS

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS

Dr. T. KALM, V.S.

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

Töötan endiselt majade ostu-müügi alal.
Vanadale ja uutele ärisõpradele parimate tervitustega ja õnnesoovidega VÕIDUPÄEVA puhul

Teie

VERA LAIDER — Tel. 839-7814
L. S. SNELGROVE Co. Ltd. — Tel. 751-1711

TORONTO EESTI S. P. ADVENTKOGUDUS

TORONTO EESTI PÜSSI- JA PÜSTOLIKLUBI

„Tallinn Festivalil" esinesid Eesti Rahvatantsijate Rühm „Kungla" ja Kalev-Estienne Võimlejad saades rikkalikkude kiiduavalduste osaliseks. Võimlejatest vasakult: Anne Kungla, Heli Oder, Linda Makk ja Frances Newbiggin.
Foto — O. Haamer

„Tallinn Festivalil" rohkesti rahvast

Festivali avamisepäeval, kolmapäeval, 18. juunil oli juba tund aega enne kava algust Eesti Maja parkimiseplats viimse kohani täidetud ning hilisemad saabujad pidid otsima parkimiseks kohta tänavatel.

Esinesid Eesti Rahvatantsijate Rühm „Kungla", Hamiltoni Eesti Rahvatantsu Rühm „Kandali", Kalev-Estienne Võimlejad, Helletajad, Õed Lindaud, Jaaniku, Positiivsed mehed, Andres Raudsepp j.n.e.

Väikses saalis toimus valguspiltide ja filmide näitus, klassiruumides maleturniir noortele ning klubiruumis olid skautide ja gaidide väljapanekud.

Eesti Maja keskmine saal „Kuldlõvi" nimekandjana hoolitses, et tühi kõht ei rikuks pidutuju. Samas asuv baar aitas tõsta tuju ning jutukõmina järjest tugevamaks muutumine näitas, et „söögialust" tublisti kasutati.

Tantsumuusika eest hoolitses „Kaja" orkester. Võimsate võimendajate voolutugevus oli keeratud tublisti üle keskmise taseme, mis tantsust mitte osavõtvatel saalisviibijatel tegi jutuajamise raskeks.

„Tallinn Festival" kestis neli õhtut ja külastajaid oli rohkesti.

Eesti jumalateenistus Nova Scotias

Kasutates ära Halifaxis peetud Ida-Kanada Sinodi luterlikku kirikukonverentsi, korraldasid Halifaxi ja ümbruskonna eestlased Dartmouthis eestikeelse jumalateenistuse armulauaga. Kokku tuli üle neljakümne kaasmaalase Halifaxist ja selle lähemast ümbrusest, kaugemalt Nova Scotiast ning üks abielupaar isegi Saint John'ist, New Brunswickist. Teenis Montreali Jaani koguduse õpetaja Heino Laaneots, kes kord aastas külastab kaasmaalasi jumalasõnaga Kanada Mereprovintsides. Pihitalituse pidas abipraost Tõnis Nõmmik, kes teenis kaasa ka armulaua jagamisel.

Pärast jumalateenistust siirduti alla koguduse saali, kus toimus ühislõuna. Omal ajal Torontos hästi tuntud skautjuht Helmut Sandström, kes koos oma gaiderist abikaasaga olid teenistuse peakorraldajateks, tervitas õpetajaid, kaugemalt külalisi ning tänas oma kaastöölisi. Samuti võtsid sõna Ludwig Wahtras Hamiltonist, kes viibis Nova Scotias Hamiltoni koguduse saadikuna, abipraost T. Nõmmik ja õpetaja H. Laancots, kes kõneles ka kirikukonverentsist.

Sinodi konverentsist võtsid eestlastest osa Quebeci praost H. Saabas, E.E.L.K. Kanada abipraost T. Nõmmik ja õpetajad H. Laaneots, E. Pähn, A. Taul ja P. Vanker. Saadikutena või külalistena E. Edermaa, A. Otokar, A. Pähn, L. Wahtras ja L. Wahtras. Konverentsil oli tulipunktis Kanada luteriusu kirikute ühinemine, mille üle läbirääkimised jätkuvad. Eestlased konverentsil kohtusid tihti nõupidamisteks ja muljete vahetamiseks ning leidsid pisut aega ka Halifaxi linnaga tutvunemiseks.

Kaks nädalat enne Halifaxi konverentsi võttis abipraost Nõmmik osa ainukese eestlasena Luterliku Maailmaliidu Commnity Development Service komisjoni koosolekust Torontos vaatlejana.

Roman Toi Esto'l

AMEERIKA EESTLASTE LAULUTERVITUS ÜLEMAAILMSETELE EESTI PÄEVADELE

Juba mai kuust alates on Toronto Eesti Maja saalides kõlanud Esto 80 Laulupeo laul. Kõikide Toronto ja Hamiltoni eesti kooride liikmed, kes sõidavad Stokholmi Esto 80 pidustustele ja soovivad osa võtta Esto Laulupeost, on liitunud ühiseks laulupereks. Kaks korda nädalas käiakse koos selleks, et võimalikult hästi ettevalmistunult liituda suurde laulukoori Stokholmis.

Oma administratsiooni korraldamiseks on nad valinud ka kaks koorivanemat. Nendeks on Linda Järvalt ja Alfred Kelder. Mõlemad on suurte kogemustega nii Laulupeo kui koorilaulu organisatsiooni pinnalt.

Kooriharjutuste tegelikuks muusikaliseks juhiks on dr. Roman Toi. Selgub, et Toi esindab kogu Põhja-Ameerikat koorijuhina ning on üheks üldjuhiks Stokholmis Esto 80 Laulupeol. Tema hoolde on usaldatud pooled ühendatud segakooride lauludest.

„Laulupeo kavas" ütleb dr. Toi „esineb Stokholmi sõitnud lauljaspere veel iseseisva laulunumbriga. See esinemine sünnib Põhja-Ameerika eestlaste tervitusena Estole ja kogu eesti rahvale. Helitööks, mis seda tervitust sümboliseerib, on Roman Toi lühikantaat „Sina suudad"." See Arved Viirlaidi sõnadele loodud teos ütleb kõik, mis meie südamel on, kui oleme ülemaailmliselt kogunenud sinna Läänemere kaldale", lisab Roman Toi. Solistideks kantaadis on Avo Kittask ja Andres Raudsepp. Klaveril saatjana aitab kaasa Cantate Domino koorijuht Charles Kipper.

ROMAN TOI LOENGUD

Kõneledes kogu Esto 80 pidustustest selgub, et dr. Roman Toi tegevus kaugeltki ei piirdu üldjuhi puldiga Laulupeol.

Rootsi Eesti Teadusliku Seltsi kutsel „jatkan eesti rahvalaulu vaatlusi teemal, millest äsja AABS'i konverentsil Washingtonis pidasin loengu. Minu loengu pealkirjaks Stokholmis on „Kompositsioonitehnilisi võtteid eesti kiigelauludes". Minu ettekande sisuks on vaatlus, et 8-silbilise monorütmilise regilaulu traditsiooni kõrvale on eesti rahvalaulik toonud rea rütmilisi kaunistusi ja sellega oskuslikult avardanud nn. regivärsi traditsiooni" ütleb dr. Toi.

„Vana Andrese koguduse delegaadina Rahvuskongressil on mul EKN'i kutsel võimalik kaasa aidata veel kultuurisektori redaktsiooni-komisjonis. Rahvuskultuur ning rahvuspoliitika mulle pole kunagi olnud kaheks erinevaks, mitte kokkupuutuvaks planeediks. Olen rõõmus, et mul Stokholmis korda läheb võimalikke puutepunkte vaadelda ning nende puutepunktide positiivsete rakendussuundade eest valvel olla" lisab Toi.

Euroopas esmakordselt organiseeritud õpetajate abiliste seminaris, dr. Võõbuse kutsel, annab dr. Toi rea loenguid kirikumuusikast ning muusikast kirikus. Ta lisab: „Muusika positsioonist luterlikus kirikus oleme kõik hästi teadlikud. Küsimus seisab selle väärtuse maksimaalses kasutamises. Rakenduse kvaliteet omakorda oleneb oluliste doktrinaalsete detailide tundmises ja nende rakendamises".

Nõnda kõlavad Toronto Eesti Majas küll juba Esto '80 Laulupeo laulud, aga samal ajal selgub ka, et Ülemaailmline Eesti Päev on sügavam ja ulatuslikum kui ükski selle Päeva raamides toimuv sündmus eraldi.

„Eesti rahvusliku homse valguses on igal sündmusel oma positsioon ja loogika. Olen rõõmus, et mul Stokholmis on võimalik eesti rahvusliku tuleviku teenistuses seista nõnda mitmekülgselt" lõpetab dr. Toi oma lühijutuajamise ja ruttab tagasi Noorteruumi, kus Tallinna Festivali nädalal toimuvad Esto '80 lauluharjutused.

Teadaanne Esto '80 lauljatele

Eesti Lauljaskond Rootsis ja kõikide Stokholmi Eesti kooride korraldusel toimub 7. juulil kell 15.00 Hotell Sheraton'is Lauljate Päev. Eelregistreerimine nõuetav.

Ühendatud kooride eelproovid Stokholmis laulupeo ruumides: Reedel, 11. juulil: meeskoorid, kell 16.15, naiskoorid kell 17.00, segakoorid kell 17.30, „Sina suudad" koor kell 20.00. Laupäeval, 12. juulil: proovide algus kell 10.00, kogunemine defileeks kell 13.30.

„Esto '80 LOTO" edukas

Toronto Eesti Seltsi juhatus otsustas majanduslikult aidata organiseeritud noori, kes sõidavad Rootsi „ESTO '80" pidustustele esinema, ja korraldas selleks „ESTO '80" LOTO. See on saanud hea vastuvõtu osaliseks. Esimesed nädalad näitasid, et piletite müük edeneb rahuldavalt. Toronto Eesti Seltsi juhatus loodab, et need kes pole veel neid pileteid realiseerinud, teevad seda kindlasti lähemas tulevikus.

T.E.S. juhatus palub kõigil kellel on pileteid realiseerimiseks seda teha enne puhkuste hooaja tulekut, nii et piletite kontsud ja rahatshekid ei jääks laualaegastesse puhkuse ajaks ja siis unustusse. Kõik müümata pileteid palub Seltsi juhatus tagastada hiljemalt 18-daks septembriks.

Toronto Eesti Seltsi juhatus tänab kõiki neid kes on realiseerinud pileteid ja tagastanud kontsud ning ka neid kes seda veel teevad.

Kodueestlane:

OLÜMPIAREGATT ON MOSKVA MÄNG

Funktsionääride etteheideteta kahetsus boikoti pärast Tallinnas

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Tuumaka kirjutise tänapäeva Tallinnast seoses olümpiaregatiga avaldas nimekas saksa päevaleht „Die Welt" oma 13. juuni numbris. Autoriks on lehe korrespondent Moskvas Dietrich Mummendey, kes kirjutab pealkirja all „See pole meie olümpiaad — need on Moskva mängud ühel okupeerittud maal":

„Vana hansalinna siluett virvendava lahe teisel kaldal on äravahetamatu: läänemeregootika teravate kirikutornide, võimsate linnamüüride ja punaste telliskatustega — vana Reval, nüüd Tallinnaks nimetatud, saab suvel olümpiaregati romantiliseks kulissiks. Regatikeskusele Pirita suudmes antakse nendel päevadel viimane lihv.

Et lääne-saksa purjesportlased kaasa ei tee, see kviteeritakse eesti olümpiafunktsionääride poolt sõnakehva kahetsusega, kuid ilma etteheiteta. „Tõesti liiga kahju", kordab ikka saksa keeles Tallinna pressitsentrumi sheff Aado Slutsk.

Üks delegatsioon Kielist võtab hoolimata boikotist küllakutse vastu, ütleb Slutsk. Mõlemal linnal on vaderlinnade vahekorrad. Tallinn on 1972. a. olümpialinnalt Kielilt palju kogemusi saanud.

„Meie vahekorrad saksa purjesportlastega jäävad kõigist hoolimata heaks," kinnitab Arnold Green, Tallinna organisatsioonikomitee esimees, samaaegselt peaministri abi ja nõukogude Eesti „välisminister".

Moskva „Pravda" karm toon, milles Bonni boikotti nimetati „tagasilöögiks külma sõtta" puudub jutuajamises sovetministriga, kes samuti voolavalt saksa keelt räägib ning omas mõõdu järgi õmmeldud ülikonnas ja oma võimsa halliseguse põskhabemega pigemini kui inglise lord välja näeb. Afganistani ei mainita ...

„POLE MEIE OLÜMPIAAD"

Moskvas pole mehel tänavalt enamasti arusaamist olümpiaboikotist. Tallinnas aga kuuleb teisi hääli: „See pole meie olümpiaad — need on Moskva mängud ühel okupeeritud maal," ütleb üks eesti haritlane usalduslikus vestluses. Üks nendega sõbralik abielupaar kordab sama. Nad väidavad, et nii mõtlevad kõik eestlased ning nad ütlesid selle ka välja, kui neil poleks hirmu KGB ees.

Sellistes ringkondades räägitakse ka Afganistani üle: „Mis seal on juhtunud, on venelased juba varem sooritanud, kui nad Eestisse, Lätisse ja Leedusse 1940. a. sisse marssisid," seletatakse mulle.

Rahvuslikkus ja venelaste-vaenulikkus hõõguvad Eestis tihedalt pealispinna all. „Noored inimesed on kõige agressiivsemad — nad on kõik süsteemi vastu," arvab üks vana eestlane. „Nad on liiga noored, et mäletada Stalini terrorit, mis meid tasa lülitas."

Olgugi, et partei oli programmist maha kriipsutanud, laulsid tuhanded eestlased viimasel traditsioonilisel laulupeol Tallinnas spontaanselt ühe rahvusliku laulu, mis nõukogude Eestis on mitteametlikuks hümniks. Paljud maksavad ka ennem ähvardatud 50 rubla trahvi kui sirbi ja vasaraga lipu nõukogude tähtpäevade puhul välja panevad.

VAENULIKKUS VENELASTE VASTU

Vaenulikkus venelaste vastu avaldub ka teisel viisil: „Kui ma vene keelt räägin, teenitakse mind Tallinnas halvasti ja vahel üleüldse mitte," tunnistab üks venelanna, kes sageli Tallinna külastab. Kui üks tehas palju venelasi tööle võtab, ütlevad sageli eesti töölised üles.

Kõrgem elustandard ja industrialiseerimine on ikka enam venelasi maale toonud. „Ja olümpiaad toob meile veel 100.000 venelast rohkem," arvab üks eestlane tusaselt.

Tallinna olümpiaregatt on ainult Moskva suure olümpiaadi ääresündmus. Aga juba kolm aastat keerleb suur osa ligi poole miljoniga linna aktiivsusest ettevalmistuste ümber. Olümpiaehitused Tallinnas on suurema nupukusu ja kõrgema kvaliteediga püstitatud kui samad Moskvas.

Et igal nädalavahetusel tuhanded tallinlased „vabatahtlikult ja vaimustusega" olümpia ehitusplatsil aitama pidid, see kutsub asjaosaliste juures sarkasmi esile. „Tudengid ja käitiste personal pidid täies koosseisis esinema olümpiapanuseks," jutustati mulle.

Umbes 20 miljonit rubla maksma läinud purjespordi keskuse kõrval ehitati uus rahvusvaheline lennuväli, TV-torn, rannapromenaad ja hotellid.

Pärast sõja lõppu kurvalt hooletusse jäetud vanalinn saab põhjaliku „face-liftingu", mille kallal töötavad ka restauraatorid Poolast ja „DDR"-ist.

„Arutame iga päev kolm tundi olümpiaküsimusi," ütleb Tallinna linnapea, kes võtab meid vastu 1404. a. ehitatud raekojas — ainsas N. Liidus täielikult säilunud gootika stiilis raekojas.

LINN TELLINGUTES

Vanalinnas on terved kvartalid tellingutes ja ootavad viimast pintslitõmmet: keskaegse saksa kaupmeeskonna gildimajad, „mustapeademaja", vanad poed separauast tsunftimärkidega, pagari kringel, kingsepaking ja äskulapmadu Raekoja apteegi juures, mille asutas Johannes Burghard 1422. a. See on vanimaks apteegiks N. Liidus ning oli kümme generatsiooni ühe perekonna omandiks. Sissekäigul on veel Burghardite perekonnavapp. Apteek on ikka veel käigus — nüüd igatahes „rahvaomandi" rezhii all.

Ajalugu igal sammul. 13. sajandi alguses ehitatud Toomkirikus restaureeriti saksa ja rootsi aadliperekondade 107 rohkesti nikerdatud vappi turistidele näitamiseks. Seal on näiteks maetud admiral Adam Johann von Krusenstern, kes purjetas esimesena vene laevaga ümber maailma. Seal jutustas vana köster jõulises baltisaksa keeles linna suurimast Don Juanist, kes nii palju patustas, et lasi ennast patukahetsemiseks matta Toomkiriku sissekäigule, kus igaüks pidi ta hauaplaati jalgadega tallama. Aga nüüd on selline ebausk, et hauaplaadil seismine toob õnne tudengid tulevat mõnikord enne eksameid hauaplaadile seisma.

Igatahes see ajalugu, mida eesti lapsed tänapäeval õpivad ja mida presenteeritakse olümpiaturistidele „Inturisti" brozhüürist, on äraproovitud mustri järgi friseeritud.

Selle järgi on sakslased, taanlased ja rootslased agressorid, aga vene vürstid olid juba hallis minevikus usaldusväärsed eestlaste sõbrad. Lühike omariikluse aeg kahe maailmasõja vahel oli Balti riikidele „kodanlik diktatuur". Üks nõukogude Eesti minister nimetab seda aega omas raamatus koguni „iseseisvuse ikkeks".

Ultimatiivselt peale sunnitud tugipunktiõigused ja surve all moodustatud moskvasõbralikud valitsused (kes siis vastuvõtmist N. Liitu palusid), ja siis teoks saanud ühendamine N. Liiduga näidatakse „rahva soovina".

Sellest ajast peale läheb eestlastel „hästi". Ei ainsatki sõna terrorirezhiimidest, hukkamistest, massdeporteerimistest ega sundkollektiviseerimisest, millede ohvriks langes 15 protsenti eestlastest.

Mingit varju ei pea „rahu ja sõpruse peole" langema, mis viie olümpiarõnga all aset leiab. Tallinnas presenteeritakse olümpiakülalistele „sotsialismi ülekaalukat ühiskonnasüsteemi" — nõukogude tervet ja korras maailma."

-kk

Dr. Elmar Jaska uurimus:

EESTI PÕLLUMAJANDUS EESKUJUKS N. LIIDUS

— Eesti on eeskujuks põllumajanduses venelastele, ütleb dr. Dennis Ware, kommenteerides dr. Elmar Jaska poolt tehtud uurimust. Kuigi Nõukogude majanduspoliitika on koondatud Eestis tööstuslikule arengule, on põllumajandus enam arenenud kui N. Liidus.

Eesti on esikohal lehmade piimatoodangus ja madalamate tootmiskuludega piima, liha ja muude produktide osas. Eesti on esikohal ka põllutööliste efektiivsuses ja teraviljatoodanguş.

Dr. Elmar Jaska koostas oma uurimuse N. Liidu põllumajanduse kohta Department of Supply and Services Science Centre ülesandel. Selle eest tasuti 17.000 dollarit.

„Research and Development" bülletään märgib, et ta on eestlane, valdab hästi venekeelt ja reisis Euroopas andmete kogumiseks. Uurimistöö on rajatud Kanadas, USA-s ja Euroopas leiduvale materjalile.

Dr. Dennis Ware „Agriculture Canada'st" märgib, et see töö on Kanada panus Ida-Euroopa põllumajanduse uurimisele mida teeb Pariisis asuv Organization for Economic Cooperation and Development (OEDC).

Uurimuse ülesandeks on soodustada ennustusi N. Liidu teraviljatoodangu osas, Kuni 1971. a. venelased eksporteerisid teravilja, kuid hiljem on olnud igal aastal importeerija. Dr. Elmar Jaska uurimus on olnud kasulik teravilja turustamise seisukohalt.

MetroTorontoZoo
Hwy. 401 East at Meadowvale Rd.,
(416) 284-8181 284-0123 (recorded)

meeldivaks PEREKONNA VÄLJASÕIDUKS

- Kohake loomaaia personali
- Vaadake sadasid loomaaia noori
- Silitage Boa Constrictor'it
- Tehke pilt koos noorte kaamelitega
- Vaadake kuidas treenitud „Birds of Prey" esinevad
- Vaadake kuidas jääkaru pojad õpivad ujuma
- Peatuge ja vaadake kuidas „Fur Seals" söövad ja PALJU MUUD!

Üle 3000 looma teevad selle ... VÄGA HUVITAVAKS!

Pühapäeviti: kl. 5—7.30 p.l. (Juuli—august ainult) PEREKONNA PIKNIK muusikalise lõbustusega

Pühapäeviti (välja valitud) Juuli ja august: CELEBRITY WALKS kell 11 hommikul.

AVATUD kl. 9.30 hom.—kl. 8 õ.
„Stollers" ja ratastoolid saadaval
Võtke kaasa Silverwood'i Zoopons ja hoidke kokku pääsme ostmisel.
Uus ülevaade ZOO'st ... Sõida uuel ZOOMOBILE'il ja Canadian Domain Ride'il.

finn Laste BAKERY
7 Grantbrook Ave. (Finch Plaza)
(Finchi nurgal, Bathursti ja Yonge vahel)
TELEFON 225-0824
Pagariäri neile, kel on peen maitse
Äri avatud: teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 9—4.
(Esmaspäeviti suletud)

TERVITUSI VÕIDUPÜHAKS

H. ROONEEM'S BAKERY
484 QUEEN ST. WEST — Tel.: 366-1205 ja 366-3619
TORONTO, ONT.

HOGAN PONTIAC BUICK LTD.
PAUL JUTTUS

VARAMAE CONSTRUCTION LTD.

RAYWAL KITCHENS

MULTIFRAME LIMITED
253 Centre E., Richmond Hill, Ont. L4C 1A7
Telefon 889-7556

GRIMM'S FOODS LTD.

EXPORT TOOL & WELDING Co. Ltd.
2074 Kipling Avenue North, Rexdale, Ont.
Telefon 743-7100
P. Kriisa

EESTI MAJANDUSKLUBI KANADAS

H. LATER & CO. LTD.
INSURANCE

ESTO CONSTRUCTION CO. LTD.

ARTISTIC WOODWORK CO. LTD.

PARIMAD SOOVID EESTLASTELE VÕIDUPÜHAKS!
Lilled igaks sündmuseks
PERCY WATERS FLORIST INC.
445 Danforth Ave. — Telefon 463-1125

TEX-COAT
vabastab teid värvimismuredest 25 aastaks!
Suur värvide valik
20 a. kirjalik garantii.
MR. HOME
IMMO KOIVISTO
741 Fenmar Ave. Weston, Ont. M9L 1C8, — Tel. 746-3970

KINDLUSTUSBÜROO
HEINSOO INSURANCE AGENCY LTD.
958 Broadview Ave., Ruum 202,
Toronto, Ont. M4K 2R6
Telefon 461-0764

EESTI TRÜKIKODA
OMA PRESS LTD.
135 Tecumseth St. Toronto, Ont.
Tel. 368-3304

Eesti kellasepaäri
R. PILVET
81 Queen St. East, Toronto, Ont.

Suur veok kolimiseks
J. KRULL
JA
WILCOX LAKE SAUNA
PEREKONNA SAUNA
464 Sunset Beach Rd., P.O. Box 460 Oak Ridge, Ontario L0G 1P0
Telefon 883-5777

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7
Tel. 862-7115

SAMPO-SAUNA LTD.
1413 Kingston Rd., Scarboro
Telefon 691-2297, õhtuti 694-9773
BURKS FALLS, Highway 11 South, Ontario
Telefon 1-705-382-3520
Ostke SAMPO — SAMPO on parim

EESTI ABISTAMISKOMITEE KANADAS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont., M4K 2R6, Canada
Tel. 461-1344

ELLEN PETERSONS FASHION INSTITUTE
222-4533
221-3807

TERVITUSI VÕIDUPÜHAKS

Eesti kinkeäri

The Scandinavian Shoppe

279 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N2
Tel. 469-3886

Omanikud eestlased

SOOME ÄRI

VIKING FOODS & IMPORTS

133 Laird Drive, Toronto M4S 3V5
Tel. 425-0450

LÄTI ÄRI

BROADVIEW DELICATESSEN

141 Danforth Ave., Toronto — Tel. 465-9905

A. Mikelsone

FINN HOME BAKERY & DELICATESSEN

281 DANFORTH AVE. — Tel. 463-3331

Soome pagarisaadused — kardemonisaiad, struudelid, soome tordid, küpsised. Lihapirukad.

Soome rukkileib

SUVEPUHKUSEKS ON MEIE ÄRI SULETUD 21. juunist kuni 15. juulini s.a.

Avatud teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 8—2
Esmaspäeval suletud.

R. Sahlberg

MYR-Painting & Decorating Ltd.

SISE- JA VÄLISVÄRVIMINE ● TAPETSEERIMINE ● VIHMAVEETORUD ● TEEME KA VÄIKSEMAID PARANDUSTÖID.

KORRALIK TÖÖ — TASUTA HINDAMINE

Helistada HANS MYRSKOG — tel. 221-2317

Läti äri

Downtown Wools Arts & Crafts

9 Queen St. E. Toronto (Yonge juures) — Tel. 368-5011

Meil on rikkalikus valikus importeeritud lõngu. Sobivad varrastel ja kangastelgedel kudumiseks, põimimiseks, heegeldamiseks, tikkimiseks ja sõlmimiseks (macrame).

SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA ☆ Kanvaa mitmes värvis ☆ SOODSAD HINNAD.

Avatud: esmasp.,—kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9.30—4.

Meie teine äri: 674 Broadview Ave. Tor. — Tel. 469-2005, kell 3—5 p.l.

OPTIKA- JA KELLASEPAÄRI

J. RATAS

247 Danforth Ave., Toronto, Ont.

Tel. 465-6251

Suitsutatud angerjad, lõhe ja heeringad

SUURMÜÜK äridele kogu Kanada ja USA ulatuses

EXCLUSIVE DELICATESSEN CO.

43 Mulock Ave., Toronto, Ont.
Telefon 766-6007
J. MISKINS

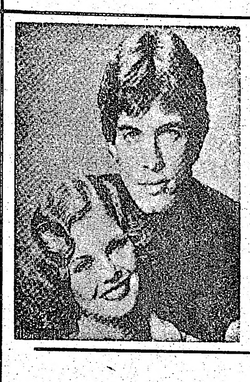

Eesti juuksuriäri

ALLAS HAIRSTYLING CENTRE

DAAMIDELE ja HÄRRADELE

250 Bloor Str. East, Toronto,
Ontario M4W 1E6 — Tel. 921-7273

Manufacturers Life Building

Eesti Kullasepa Töökoda

ANVIL JEWELLERY LTD.

Tel. 864-9752

Lana Original
FEATHER ART

LANA KASAK
Tel: 248-4676

85 Emmett Ave.
Suite 1903
Toronto, Ont. M6M 5A2

MARMEI
CO. LTD.

METAL STAMPING — PROGRESSIVE DIES
EESTI TÖÖSTUS

TEL: 690-5177

SUOMI-AITTA — tel. 483-6650

2031 YONGE ST., Toronto, Ont.

● Esmajärgulised Import-Artiklid Soomest. ●

Ria ja Vilho Naskali

SOOME REISIBÜROO ● TEL. 485-9437

KOHO INTERNATIONAL TOURS INC.

191 Eglinton Ave. E., Suite 304,

Toronto, Ont., M4P 1K1, Canada

---

finn Taste BAKERY

7 Grantbrook Ave. (Finch Plaza)
(Finchi nurgal, Bathursti ja Yonge vahel)
TELEFON 225-0824

Pagariäri neile, kel on peen maitse

Äri avatud: teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 9—4.
(Esmaspäeviti suletud)

R. Lintunen

Eesti karusnaha tööstus ja äri

LEE FURS

707 Mt. Pleasant Road, Toronto

Tel. 483-6851

AINO KAING

Tel. 757-5080

● Reservatsioone reisideks lennukitele ja laevadele ●

H K INSURANCE AGENCY

23 Westmore Dr.

Suite 200, Rexdale,

Ont. M9V 3Y7 — Tel. 745-4622

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

Tel. (416) 466-1951, 466-1502

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(At "Chester" Subway Station)

KANGAS SAUNA HEATERS

Box 396, Willowdale, Ont.

M2N 5T1 — Tel. 222-7142

ANNETTE BAKERY

45 Algie Ave., Toronto

Tel. 255-6791

S & G TIRE SERVICE

459 RONCESVALLES AVE., TORONTO
TEL. 534-6602

Töö kiire ja täpne.

Avatud: esmaspäevast—reedeni kl. 8.30—6.30 õ.
laupäeval kuni kella 1.30 p.l.

S. MALMSTRÖM & SON./Co.

SOODUS PUUKOOLI SAADUSTE OSTUKOHT

BRAY's GARDEN CENTRE

26 Ferndale Dr. Barrie, Ont. L4M 4S4 (Hwy 90 ja 400)
Tel. (705) 726-2951

Külastage meie äri ja triiphoonet teel suvilasse.
Tasuta nõuanne kodu ümbruse kaunistamiseks.

Äriomanikud Lia ja Erik Hess

HAAVANIIT'S SPRINGMOUNT NURSERIES AND LANDSCAPING LTD.

R.R.5, Owen Sound, Hwy 21/6, Ont., N4K 5N7
Tel. (519) 376-2080

TIP TOP AUTO COLLISION

3323 Danforth Ave., Toronto, Ont.
(idapool Pharmacy Avenue'd)

Kõik auto värvimis- ja keretööd. ● Korralik töö.

Tel. 699-6976 JOE MURILLO

EESTI ALUMIINIUMI KOMPANII

H. ÕSSO

Tel.: tööstuses — 832-2238
kodus — 884-4558

FOLLIS CARAGE & AUTO BODY

165 GEARY AVE. TEL. 536-2135

Kõik keretööd ja värvimine asjatundlikult ja hästi.

Teie teenistuses 24 tundi (Towing service)

K. & M. HOTARI

Viige
KÜLAPOISID
külakostiks Rootsi kaasa.
Heliplaadi tellimiseks helistada
tel. 690-3422 või 763-7157.
Müügil ka Seedrioru suvepäevadel.

Arved Pedjase mälestuseks

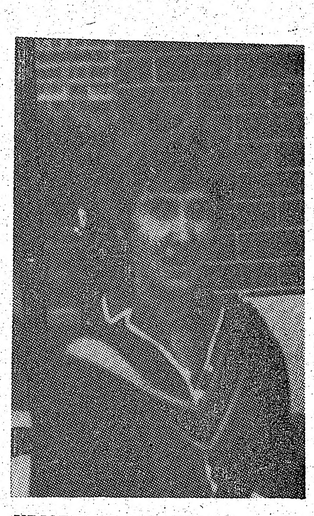

KRISTINA NOOLANDI (LINDE)

Sünd. 1945 Göteborgis, keskhariduse saanud Burnhamthorpe High School'is. Õppinud Toronto Ülikoolis moodsaid keeli, mille lõpetanud 1967 a. kiitusega B.A. kraadiga. Edasi õppinud Prantsusmaal Strasbourg'i- ja Lääne-Saksamaal Marburg'i ülikoolides. Saanud 1968 a. Lääne-Saksamaa DAAD stipendiumi Heidelberg'i ülikooli juurde. Saavutanud 1969 a. M.A. kraadi Toronto ülikoolis Saksa kirjanduses ja 1970 a. B. of Education kraadi samas. Töötas õpetajana Torontos 2 aastat, õpetades Saksa ja Prantsuse keeli. Lõpetas käesoleval kevadel Osgoode Hall Law School'i L.L.B. kraadiga. Praktikaaasta sooritab Bramptonis, Upshall, MacKenzie & Kelday advokaadifirmas.

Varisenud on jälle mees kesk tööindu ja tegevust. Möödunud laupäeva õhtupoolikul sai Torontos teatavaks, et nädalalõpuks oma suvekodusse, Washegosse jõudes, varsti Arved Pedjase süda lakkas. Elustamise katsed ei annud tulemusi ja ta kustus Orillia hospitalis.

Arved Pedjase (end. Ruus) oli tuntud juba noormehena kodumaa päevil omavalitsusadministratsioonis ja ühiskondlike asutiste tööväljal. Tal on olnud edu, Mitte, et tõusuredelil olla keskpärane ja rahulolu pälviv, vaid tähelepandav kadunu elus on olnud kohusetunde ja töökuse kõrval õppimine ja pagulasena veel ümberõppimised, et olla üle kohustustest, mida enesele võtnud.

Arved sündis 16. mail 1914 Laiusel (Tartum.). Peale alghariduse jõud ei kannud keskkooli minna. Lõpetab aga põllumajandusliku täienduskooli, on vaheaegadega kantseleiametnik, vallasekretäri abi, lõpetab Väike-Maarja ühisgümnaasiumi 1934 ja sõjaväekohustuste kandmisel sõjakooli aspirantide klassi 1935. Vahepeal jällegi vallasekretär ning astub Tartu ülikooli, samaaegselt töötades Harju maavalitsuses esmalt asjaajajana ja hiljem rahandusosakonna pearaamatupidajana.

Põgenikuna Soome kaudu Rootsis, on pidanud seal mitmeid ameteid peenmehaanikust kuni laboratooriumi assistendina ja joonestajana.

Kanadasse siirdununa on esimeseks peatuskohaks Ottawa ja teenistuskohaks J. H. Connor & Son Ltd. joonestajana, kus avanseerub projektide inseneriks. Seal lõpetab ta Carletoni College'i majandusteaduse osakonna ja seejärel täitnud mitmeid vastutusrikkaid ülesandeid. On olnud 1952 a-st alates The Society of Industrial & Cost Accountants of Ontario liige. Asunud 1960. a. Torontosse on ta toiminud TV CBC jaamade majanduse ja eelarvete osakonna juhatajana kuni pensioniikka jõudmiseni 1979. a.

Nii kodumaal kui põgenikuna mitmel maal kus tulnud õppida ja kohaneda, et edukas olla, on kadunu kõikjal leidnud aega ja tahet osavõtuks ühiskondlikust tegevusest. Kodumaal Kaitseliidu õppe- ja kompanii päälik, tarvitajate jt. majand. ühinguis jm., Rootsis seltsides, ERF ja Rahvusnõukogu juhatuses, Ottawas E. Koguduse ja E. Seltsi juhatuses. Torontos E. Ühispanga pikki aastaid rev. komisjoni esimehena, seejärele juhatuse liikmena ja viimati (pensioneerituna) asjaajaja direktorina ning E. Kunstide Keskuse juhatuses.

Akadeemiliselt kuulus Arved Pedjase 1938. aastast alates Eesti Üliõpilaste Seltsi, olles aktiivne ning täites mitmeid ülesandeid eestseisuses ja Seltsi Maja trastiina.

Oma isikut esile toomata, vastutulelik ja sõbralik, kindla rahvusliku hoiakuga, idealist ja optimist — nii jääb Arved Pedjase seltsivendade, oma kolleegide ja suure sõprusringi teadvusse ja mälestusse. Sügav kaastunne leinajale lesele — Marjule ja lastele.

Puhka rahus hea kaasvõitleja, kolleeg ja sõber!

R. Antik

Juubeliraamat „Seedrioru 1955—1980" müügil Suveharjapeol

Juubeliraamat „SEEDRIORU 1955—1980" ilmub esmakordselt müügile SUVIHARI 1980 peol, laupäeval, 28. juunil. Külalistel on võimalus näha nägusas kalingurköites raamatut, millesse on talletatud Seedrioru mitmepalgeline elu ja tegevus sõnas ja pildis.

Juubeliraamat ilmub Sihtasutus Seedrioru kirjastusel ja selle levitamist korraldab toimetus. Need kes on palunud raamatut reserveerida, võivad selle kätte saada 28. juunil Seedrioru müügilaualt (peamajas), või hiljem postiteel raamatu hinna ja saatekulu ette makstes. Toimetuse aadress: Jüri Juurand, 38 Plymouth Rd., Kitchener, Ontario N2G 3G5, tel. (519) 743-4933.

Juubeliraamat „SEEDRIORU 1955 1980" on 144 lk., sellest 24 ajalugu pildis (fotod).

H. P.

Prof. Hain Rebas viibis New Yorgis

New Yorgi Lexington Ave. koguduse kantseleid ja arhiivi külastas 9. juunil noor eesti rahvusest ajaloo professor dr. Hain Rebas. Teda huvitas kui ajalooteadlast eriti vaba maailma kõige vanema eesti koguduse arhiiv. Ta leidis, et sellisel arhiivil on erakordne usuline, rahvuslik ja kultuuriline väärtus. Ta soovitas leida tasulisi või vabatahtlikke abilisi, kes selle arhiivi korrastamise ja ka uurimise teeksid oma südameasjaks. Õpetaja informeeris prof. Rebast, et arhiivil ei ole kahjuks praegu juhatajat ega ka arhiivi materjalide korrastajaid ja uurijaid. Dr. Rebas valiti hiljuti Kieli Ülikooli põhjamaade ajaloo professoriks.

Haapsalu koolide kokkutulek

ESTO-80 ajal toimub ka kohtumine endistele Haapsalu koolide õpilastele: Läänemaa Ühisgümnaasium, Rootsi Gümnaasium, Läänemaa Õpetajate Seminar ja Haapsalu Tööstuskool. Kohtumine toimub kolmapäeval, 9. juulil kell 12.00 „Angle" restoranis, Humlegårdsgarden 23, Stureplani juures. Kokkutulek on toiduga, mille hind 65 Rootsi krooni. Osavõtust on palutud küll võimalikult kohe registreerida, aga kuna ollakse juba viimasel minutil", siis võivad Kanadast sõitjad seda teha Stokholmi jõudes, helistades Hilma Juhkamile, tel. 08/56 63 97.

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

ONTARIO
Sel suvel veeda oma puhkus Ontarios!
AVASTA KUIDAS SAAD SEDA PAREMINI NAUTIDA.

„Ontario — yours to discover" on puhkus juhis, mis annab näpunäiteid, kus ja kuidas veeta puhkus Ontarios. Peaksite saama selle juhise posti teel.

Lisaks võite küsida veel lisa informatsiooni:

Korterid. See juhis annab teile üksikasjalist informatsiooni kus võimalik korterit saada, kui palju see maksab ja missugused mugavused selle juurde kuuluvad.

Telgitamine. Juhis milles on loetletud kõik era ja provintsi telgitamiskohad provintsi ulatuses.

Paadiga sõitmine. Veeteede kaart, millel märgitud paadisadamad ja samuti loetud ülesse kohalikud sündmused, millest võimalik osa võtta.

Kalastamine ja jaht. Ontario on ikkagi veel üks paremates kohtadest kalastamiseks ja jahipidamiseks. Juhises on kalastus ja jahipidamise kohad ära toodud.

Suvised sündmused. Ontarios on väga palju näha ja teha. Juhises on toodud ära sündmused ja kuupäevad, mis leiavad aset juunis, juulis ja augustis.

Ülaltoodud juhiste saamiseks kirjutage: Ontario Travel, Queen's Park, Toronto, M7A 2E5 või helistage „collect":

416-965-4008

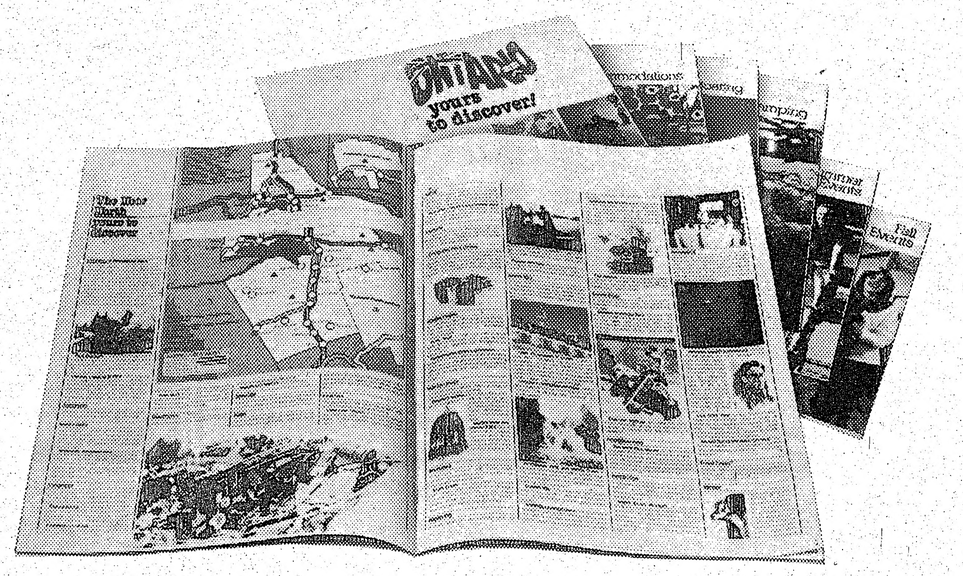

Ontario
Larry Grossman, Minister of Industry and Tourism
William Davis, Premier

Ühing Kivioja koosolekust ja lõkkeõhtust

Nagu tavaliselt, samut ka tänavu, toimus Ühing Kivioja traditsiooniline peakoosolek suvise pööripäeva aegu. Kiviojalased kogunesid oma ühingu esimehe, Kaius Meipoomi, suvilasse, kus neile kõneles ka vallavalitsuse esindaja, kes kohalikkude probleemide tõttu võeti „ristitule" alla...

Juhatuse tegevusega oldi täielikult rahul ning erilise kiituse osaliseks sai esimees Kaius Meipoom, kes ka uuesti tagasi valiti. Endine juhatus, koosseisus Magda Spirka, Tiiu Rajaste ja Hella Leivat valiti samuti tagasi. Uueks liikmeks Richard Vesi ja korrastustalgute korraldajaks Salme Miinonen. Teede ja tammi komisjoni: hrd Nurm, Spirka, Hoppe ja Almer.

Tavaliselt vaikne ja idülline Kivioja muutus elavaks õhtul, mil lõkketule ääres pühitsesid kiviojalased suviharja, jaanipäeva ja võidupüha. Juba enne päikeseloojangut kõlas hr. Almeri poolt eesti muusika. Lõketule süütas lõkkevana (peaks olema lõkkenoor!) Peeter Spirka, kes avasõnas mainis, Kivioja muutub oma talentide rikkuselt sama kuulsaks kui Pariis või New York. Need talendid esinesidki. Kõneles Erik Spirka. Ta ütles, et siinsündinud eesti noorus võtab omaks ja pühitseb edasi kõiki meie rahvuslikke tähtpäevi ja pühasid, mida vanemad on kodumaalt põgenedes kaasa toonud. Esivanemate kaunid tavad on noortele samuti omased. Kivioja ilusas looduses võib jaaniööl leida õnnetoovat sõnajala õit, kui otsijal on silma ilu jaoks. Isegi haldjaid ja murueide tütreid leiduvat siin...

Kiiresti organiseeris lõkkenoor Peeter Spirka kohalolevaist noortest ja vanemaist härradest meeskoori ja peagi kõlas koorilt võimas: „Meil merivood on vabad" ja teised eestlastele omased ja kallid laulud.

Kes ja Kus

© Montana Ülikooli Missuolas, Mo., lõpetas cum laude BA kraadiga sotsioloogia alal Helle Totsas. Varem ta omas BS kraadi bioloogia alal. Praegu ta valmistab ette magistri kraadile Montana Ülikoolis. Lõpetaja on Edgar ja Veleida Totsase tütar Fort Lauderdalest, Floridast.

Lõkkelisi üllatas lüüriline sopran, Ellen Kuuskne, hästivalitud laulupaladega ja meeldiva häälega. Kiitust võib öelda ka hr. Kuuskne laulu kohta, kust kuulaja kõrv ei leidnud ainustki ebakõla.

Huumoririkka ja hästiriimiva „ballaad-vemmalvarsi" omaloomingust luges „Kivioja isa" Lembit Kõva ühe suusamaja ehitamisest ja Mari Haliste naturalistliku „Tirilimpsakas, massuurikas", mulgi taluluuletuse. Mõlemad lood kõditasid tugevasti kuulajaskonna naerunärve ja aplaus oli tugev deklameerijale.

Väikesed Leivatid, Risto ja Maaja, lugesid koos luuletuse: „Ei ole ju raske", millest koorus mõte, et sõnakuulmine on õige kerge...

Süvenes suveöö hämarus, Kivioja seedrite varjud aina suurenesid ja virvendasid müstiliselt ning kõlasid ühislaulud: „Mu meelen kuldne kodukotus..." Lõkketuli loitis ja punetas edasi pehmes hämaruses. Uut hoogu olemisele andis pr. Nurme serveeritud aromaatne kohv ja hr. Almeri kaasakiskuv lõbus tantsumuusika, valts, polka ja moodne tants. Pügatud jõeäärne muru asendas ballisaali parketti ja tantsuhuvilised keerlesid.

Ei raatsitudki lahkuda varakult jaanitulelt. Kaua loitsid jaanitule leegid ja kostis tantsumuusika jõeäärselt lõkketule paigalt.

H. L.

Kol. Nigul Ermaste 85 a. juubel ja kuldpulm

Pärast EELK Lõuna-Florida Kog. Nelipüha jumalateenistust, mille pidas õpetaja Valdeko Kangro, toimus kiriku suures kõrvalsaalis kol. Nigul Ermaste ja tema abikaasa Magda pidulik koosviibimine nende kuldpulma ja Niguli 85 a. juubeli tähistamiseks.

Aktuse avas kiriku esimees Eerik Maldur, kes andis lühikese ülevaate juubilari tegevusest USA-s. Juubilar on olnud 18 a. EELK Patersoni eesti kog. Nõukogu liige, sellest 7 a. esimees, samuti olnud ka Eesti Ohvitseride Kogu esimeheks 6 a. ja on veel praegugi tegev kohapealses eesti kirikus, selle asutajana ja abiesimehena. Õpetaja V. Kangro oma avapalvuses toonitas eriti abielupaar Ermaste harmoonilist kooselu 50. aasta vältel.

Järgmisena Ev. Visnapuu teadustajana palus soolololauluga esineda H. Walteril, kes laulis õp. V. Kangro klaverisaatel „Suve rohelised lehed".

Sellele järgnes aktusekõne Paul Kauri poolt, kes andis ülevaate juubilari eluloost.

Abielupaari kahekordse juubeli tähistamiseks oli arvukalt õnnesoove ja tervitusi saabunud lähedalt ja kaugelt. Kog. esimees E. Maldur kandis ette piiskop K. Raudsepa eriläkituse eesti kiriku nimel ja õnnitles oma koguduse nimel kimbu lilledega. Sellele järgnes Eesti Rahvuskomitee esimehe J. Simonsoni õnnesoov. Ohvitseri Keskkogu esimehe. K. Kurgveli tervitused koos roosidega andis Magda Ermastele üle kpt. W. Vainsalu. Miami Eesti Kultuurklubi esimees D. Koppel õnnitles juubilare lilledega. Õp. H. Rüdmik tervitas isiklikult. Juubilari ristipoeg Gunnar Howoldt tervitas südamlikult, kes oli koos emaga Saksamaalt selleks kohale sõitnud. Lõpuks A. Vikati, kui kauaaegne sõber õnnitles juubilari. Peale selle oli hulk kirjalikke õnnesoove üle USA, Kanada ja Rootsi, milliseid teadustaja ette luges.

Lõpuks ütles tänusõnad juubilar.

P. K.

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1002
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
4812 Yonge Str.
(Sheppardi lähedal)
Willowdale
221-1159

Eestiainelisi trükiseid

„Estonia — Selection 13" on pealkirjaks uuele eestiaineliste teoste hinnakirjale. Andmeid on 66 teosest: bibliograafiad, ajakirjad, kaardid, keeleõppe-, ajaloo, poliitika j.t. raamatud. Saadaval tasuta — Northern Publications, 37 Groveland Crescent, Don Mills, Ontario M3A 3C4.

Kõikideks kindlustusteks
H. LATER & CO. LTD
„Insurance"
1482 Bathurst St.,
Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

EI
MINGIT
KOMPROMISSI
KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

KALLIST MEEST JA ISA

TOIVO LAANEMÄE'D

sündinud 6. oktoobril 1919 Tallinnas
surnud 16. juunil 1980 Vancouveris

Mina olen ülestõusmine ja elu;
kes minu sisse usub,
see elab, ehk ta küll sureb.
Joh. 11:25

mälestavad sügavas leinas

abikaasa ERNA
ja poeg MART

ARMAST VENDA, ONU JA LELLE

TOIVO LAANEMÄE'D

mälestavad sügavas leinas

vend MARDO perekonnaga
õde EMMI LIPP perekonnaga
õde ALMA KÄRBO perekonnaga
LY LEIN perekonnaga
ANTS NURK perekonnaga
ENN TAMLA perekonnaga
LINDA PÕLD perekonnaga

KALLIST ÕEMEEST

TOIVO LAANEMÄE'D

mälestavad sügavas leinas

LINDA STERNHOF perekonnaga
VIVI LUTS perekonnaga
PAUL VAIKMAA perekonnaga
MARIT VAIKMAA
VILMA SODAM

KAUAAEGSET UNUSTAMATA SÕPRA

TOIVO LAANEMÄE'D

mälestab leinas

EVALD PAST

Kallis laps

TOIVO

Sind mälestab sügavas leinas

Puhka rahus!

SINU MAMMI MILLER

ARMAST KAUAAEGSET SÕPRA

TOIVO LAANEMÄE'D

mälestavad leinas

TOIVO ja TIINA ALLAS
EDUARD ja LEIDA KALKUN
OLAF ja PIA KLASEN
MALDUS ja KATRIN MARITS ning POJAD
VALMAR ja AINO TAMM perekonnaga
HARRY ja MALL VESIK
JÜRI ja SHARON ÄGI

KALLIST LAHKUNUD

TOIVO LAANEMÄE'D

mälestavad valusas leinas

ALICE ANDRESSON
EDDA ja RICHARD DAVIS
HELJU ja JOHAN EILAU
HILJA ja ANTS HANSSON
ANNE ja ÅRDO HANSSON
LIA ja HILLAR INDLA
HELMA ja HILDA JOASALU
AUGUST KAARNA
LUISE KIBUVITS
SIINA ja JAKOB KEMBI
LEILI LAUPMAN
LAINE ja HEINO LOO
HELGA ja WALTER PAAKSPU
KALLI PAAKSPU
EMILY ja ERIC PAAKSPU
LARISSA PUHVEL
MAGDA PUUSEPP
AUGUST RAUDSIK
OLGA ja JUHAN RANDSALU
ELLEN REMMEL
EVI ja LEO SAARNOK
AUGUST SAAR
KERT ja JAAK SELDE
SALLY ja WILLY SUMBORN USA
LAIDA ja BERNHARD TELDER
OLGA ja BORIS TESNOV
JUTA ja HARRY TÜRK
VALLY ja ARTHUR TREIKELDER
VIIA ja EDUARD TOOMPUU
HERTSI ja HUGO VOORE, USA

Puhka rahus,
olgu Jumala õnnistus sinuga.

ARMAST RISTIISA JA USTAVAT PEREKONNA SÕPRA

TOIVO LAANEMÄE'D

mälestavad leinas

ristipoeg õp. WALTER JOHANSON
EMA ja ÕEGA

KODUMAAL PIKA RASKE HAIGUSE JÄRELE LAHKUS MEIE UNUSTAMATA KALLIS POEG, VEND JA RISTIISA

TÕNU PAERAID

sündinud 19. veebruaril 1924 Tartus
surnud 18. juunil 1980 Tallinnas

mälestavad sügavas leinas

EMA
ÕDE perekonnaga
ristipoeg TARMO

Puhka rahus!

ARMAST SUGULAST

TOIVO LAANEMÄE'D

surnud 16. juunil 1980 Vancouveris

mälestavad kurbuses

VIVECA, MARET ja PETER RASINS
HARALD KÜNNAP

KAUAAEGSET USTAVAT PEREKONNA SÕPRA, KALLIST

TOIVO LAANEMÄE'D

sündinud 6. oktoobril 1919 Virumaal
surnud 16. juunil 1980 Vancouveris, B.C.

mälestavad kurbuses

IRENE ja RUDOLF OLLJUM
LILIAN ja ALAR

Puhka rahus
võõramaa mullas!

ARMAST ABIKAASAT JA VANAEMA

LEIDA PAST'i

sündinud 11. aprillil 1906
surnud 13. juunil 1980

leinavad

ABIKAASA ja LAPSELAPSED

ARMAST

LEIDA PAST'I

mälestavad leinas

JOHAN ja HELJU EILAU	AUGUST SCHMUUL
HELMA JOASALU	BORIS ja OLGA TESNOV
HILDA JOASALU	ARTHUR ja VALLI TREIKELDER
ALBERT ja MAGDA KRUG	EDUARD ja VIIA TOOMPUU
HEINO ja LAINE LOO	ISAK ja ENDLA TAKKIS
EERO ja SIIRI MUNA	TARMO ja LAINE VIITRE
LEMBIT ja MAARA PÜTSEP	ALEKSANDER ja IDA VARE
JOHAN ja OLGA RANDSALU	FELIX ja LINDA VAIDE
ELLEN REMMEL	WALTER ja HELGA PAAKSPU
EDUARD ja ELSA SOIDE	AUGUST KAARNA

OOTAMATULT LAHKUNUD ABIKAASAT, VENDA, VENNAPOEGA JA ÕEMEEST

ENN PEREMEES'T

sünd. 17. nov. 1812 Muhus
surn. 9. juunil 1980 Murillos

leinavad sügavas kurbuses

abikaasa ELLA
vend VAALI perega kodumaal
vend EIMAR perega kodumaal
onu ANDRUS perega USA's
naise vend ALEKSANDER

Puhka rahus!

KAUAAEGSET HEAD SÕPRA JA KAASEESTLAST

ENN PEREMEES'T

sündinud 17. nov. 1912 Muhus
surnud 9. juunil 1980 Murillos

mälestavad leinas

MINNA ALATALU	ARTUR NURMELA
JENNY & JUHAN ALUTALU	LINDA PAUSK
AGNES & ARNOLD ERDMAN	IRENE & VIKTOR PIHLAP
SIGRID & TIIDO KAAR	OLVI PINT
AUGUST KALMAR	KARL PÄTS
KAJA & HEINO KENT	SIGNE & VOLDEMAR PÕLDAAS
ELFRIEDE KOMPUS	EVA & LEO RAUDSEPP
ELLI KOODI	AINO & VIKTOR REILJAN
LINDA KRUPP	ALMA & ARNO SAGURI
EVALD KRUUS	AMANDA STEINBERG
VELTA & AIN KURM	VOLDEMAR SÕER
MAIMU & FRIEDRICH KÖÖSEL	HARRI TERAMAA
ALIEDE & ALEKSEI LEHTSALU	LOUISE & ARTHUR TIBAR
ALEKSANDER LIBLE	ENDEL TOIGER
OSKAR LIBLE perega	LINDA & HELMUT TUBRO
LEMBIT LIIGVALD perega	SUNDA & HERBERT UUSTALU
AINO & JAKOB MILLISTVERE	RITA & PAUL VASNEVSKY
KARL MITT	AARNE VIIRES
KARL MUSTIS	KALJU ÕUN
LINDA & PAUL MÄEPEA perega	ELLA & AARNE ÕUNAPUU

Hea karjane vii mind
koju enese juurde.

Armast perekonna sõpra

LEIDA PAST'I

leinavad kurbuses

OSKAR ja ALMA HUNT
ARNOLD, NORA ja TINA NAPP
IVI ja INGRID KASK

Armast

LEIDA PAST'I

mälestavad leinas

MEERI ja LEMBIT JÄNES

Pika raske haiguse järele lahkunud armast

LEIDA PAST'I

leinavad sügavas kurbuses

JUTA ja ERICH VANAJAN
HELLA ja ÄRNI VÄÄRTNÕU
EMILIE ja FERDINAND OJAP
JOHANNA JÜRGENS

KIRIKLIKKE TEATEID

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS
317 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto M4P 2L1
Kiriku telefon 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8
telefon 483-4103

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 29. juunil kell 11 hommikul.
JUMALATEENISTUS pühapäeval, 6. juulil kell 11 hommikul. Teenib õp. Oskar Gnadenteich.

ÕPETAJA KÕNETUNNID neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS

Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.
Õp. Andres Laul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 29. juunil JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul.
Pühapäeval, 13. juulil JUMALATEENISTUS kell 6 õ.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeval ja neljapäeval kl. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS

Stone Church,
45 Davenport Rd.
Pastor Allan Laur
141 Clark Ave. Unit #50
Thornhill, Ontario
L3T 4P4
Tel. 889-8175

Pühapäeval, 29. juunil kell 2 p.l. MISJONI-JUMALATEENISTUS. Kõneleb G. Pitka. Lauluettekandeid.
Teisipäeval, 1. juulil kell 7 õ. PALVEÕHTU.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont.
M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPAEVAL

Pühapäeval, 29. juunil kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Solist A. Kaups.
Kell 6 õ. KUULUTUSKOOSOLEK.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS

20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 29. juunil kl. 11 hom. JUMALATEENISTUS. Kõnelevad Heino Sepp ja jutlustaja Saraoja.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —
„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas — 1 a. $27.00, 6 k. $14.50, 3 k. $9.00. USA-sse — 1 a. $29.00, 6 k. $15.50, 3 k. 9,50. Ülemeremaadesse — 1 a. $33.00, 6 k. $17.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.40.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

Eesti arst valvekorras

28., 29., 30. juunil ja 1. juulil
dr. R. Pahapill 921-7777

MÜÜGID

Müüa Jõekäärul
SUVITUSKRUNT
suurus 260' x 100'. Helistada igal ajal pr. V. Currie tel. 782-6443.

TÖÖPAKKUMISED

Vajatakse
LAPSEHOIDJAT
pooleks päevaks alates septembri algusest Mt. Pleasant & Eglinton rajoonis. — Tel. 489-6709

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepäärl
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.
KELLAD
Omega, Tissot, Bulova, Accutron

OMA KAUAAGSET JUHATUSE LIIGET JA ASJAAJAJA DIREKTORIT

ARVED PEDJASE'T

mälestavad leinas

TORONTO EESTI ÜHISPANGA
Juhtkond ja Ametkond

OOTAMATULT LAHKUNUD ARMAST ABIKAASAT, ISA, VANAISA, VENDA JA ÕEPOEGA

ARVED PEDJASE'T

sündinud 16. mail 1914 Laiusel
surnud 21. juunil 1980 Orillias

leinavad sügavas kurbuses

ABIKAASA
tütar TAIMI perekonnaga
tütar KÜLLI abikaasaga
poeg JAAN
õde HELMI
ja tädi MARI

Leinatalitus kolmapäeval, 25. juunil 1980 kell 8 õ. Peetri kirikus. Ärasaatmine neljapäeval, 26. juunil kell 10 hommikul samast. Tuhastamine Mt. Pleasant krematooriumis.

Oma armast vilistlast

ARVED PEDJASE'T

sündinud 16. mail 1914 Laiusel, Tartumaal
surnud 21. juunil 1980 Orillias, Ont.

mälestab sügavalt leinates

EESTI ÜLIÕPILASTE SELTS

Armast

ARVED PEDJASE'T

mälestavad sügavas leinas

MIHKEL HANSEN
KUSTAV KURG
ALEKSANDER PEEL
RICHARD KAIMRE
abikaasadega

ARVED PEDJASE

Puhka rahus armas sõber ja kaaslane

Sügavas leinas

A. KÜTT abikaasaga
E. RIISNA abikaasaga
E. RUNGE abikaasaga
G. MITT abikaasaga
A. KERSON abikaasaga
L. PETERS abikaasaga
O. KESS abikaasaga
K. ARRO abikaasaga
S. KASK abikaasaga
K. MEIPOOM abikaasaga
H. URM abikaasaga
S. VEIDENBAUM
V. ERNESAKS abikaasaga
E. KURIS abikaasaga
E. KUUTMA abikaasaga
J. KÜNNAPUU abikaasaga
V. NOOLANDI abikaasaga
K. RANDLAID abikaasaga

Kauanegne hea sõber

ARVED PEDJASE

mälestavad leinas

GERDA
REET
ja TIIT perega

Ootamatult lahkunud seltsi liiget

ENN PEREMEES'T

sünd. 17. nov. 1912 Muhu's
surn. 9. juunil 1980 Murillo's

mälestab sügavas leinas

THUNDER BAY EESTI SELTS

Issand Jeesus
võta minu vaim vastu.

Armast koguduse liiget

ENN PEREMEES'T

sündinud 17. nov. 1912 Muhus, Eestis
surnud 9. juunil 1980 Murillos, Thunder Bays

mälestavad

E.E.L.K. THUNDER BAY KOGUDUS ja ÕPETAJA

Korporatsioon Rotalia lugupeetud vilistlast

TOIVO LAANEMÄE'D

mälestab leinas

EESTI KORPORATSIOONIDE LIIT

Oma armast vilistlast

TOIVO LAANEMÄE'D

sündinud 6. oktoobril 1919 Tallinnas
surnud 16. juunil 1980 Vancouveris, B.C.

mälestab sügavas leinas

KORPORATSIOON ROTALIA

Kallist sõpra

TOIVO LAANEMÄE'D

mälestavad sügavas leinas

AINO ja MART PÜNGAR

Armast sõpra

TOIVO LAANEMÄE'D

mälestavad kurbuses

LEMBIT, MARA ja OLIVER PÜTSEP
MARIE NEUMANN
KÄTHE NEUMANN

Armast

TOIVO LAANEMÄE'D

mälestavad sügavas leinas

EDGAR HEINSOO
ARMI ja PAUL SANDER
KAI ja JÜRI KOTKAS
TIIU ja MICHAEL FULLER

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Hellstada tel. 489-8811 ⊙ 489-8002